

19. Aarg. Nr. 15

Redigeret af C. M. CHRISTENSEN

Juli 1919.

Forslag til Lov

om

Udredelse af et overordentligt Løntillæg.

§ 1.

Der ydes de i Statens Tjeneste før 1. August 1919 ansatte, hvis Lønning omfattes af Forslag til Lov om Statens Tjenestemænd, et overordentligt, ikke pensionsgivende Løntillæg. Paa samme Maade ydes Løntillæg til Folkekirkens Præster samt til Lærere og Lærerinder i den offentlige Folkeskole udenfor København, for saa vidt de paa Landet er ansat i et paa Kommunens Skoleplan optaget Lærerembede og i Købstæderne i et af Kommunens faste Lærerembeder, i et normeret Timelærerembede eller som fast Vikar.

§ 2.

Stk. 1. Det overordentlige Løntillæg beregnes i Forhold til de paagældendes Lønning den 1. August 1919.

Stk. 2. Som Lønning regnes kun Grundløn og Alderstillæg, men ikke andre Tillæg, saaledes ikke midlertidigt Lønningstillæg eller Dyrtidstillæg i Henhold til Lovene Nr. 497 og 498 af 28. September 1918.

§ 3.

For ansatte, hvis Lønning beregnet for et helt Aar (jfr. § 2) er:

indtil 999 Kr., udgør det overordentlige Løntillæg 50 pCt. af Aarslønnen.

1000—1999 —, — — — —	540 Kr.
2000—2399 —, — — — —	570 —
2400—2899 —, — — — —	600 —
2900—3399 —, — — — —	630 —
3400—3899 —, — — — —	660 —
3900—4399 —, — — — —	690 —
4400—4899 —, — — — —	720 —
4900—5399 —, — — — —	750 —
5400—6399 —, — — — —	780 —
6400—7399 —, — — — —	810 —
7400 eller derover — — — —	840 —

§ 4.

Stk. 1. Det overordentlige Løntillæg udbetales med Halvdelen i August og Halvdelen i September 1919, saavidt muligt den 15. i de nævnte Maaneder.

Stk. 2. Ved hvert af de i Stk. 1 fastsatte Udbetalinger af det overordentlige Løntillæg fradrages Halvdelen af det Beløb, som de paagældende efter 1. Juli 1919 har oppebaaret som Dyrtdstillæg i Medfør af Lov Nr. 498 af 28. September 1918.

§ 5.

Stk. 1. Der ydes her i Landet bosiddende Personer, der oppebærer Pension (Ventepenge) eller fast aarlig Understøttelse som forhenværende Statstjenestemænd eller som Lærere (Lærerinder) i den offentlige Folkeskole udenfor København eller som Enker efter saadanne, et overordentligt Tillæg til Pensionen (Ventepengene) eller Understøttelsen.

Stk. 2. Størrelsen af det overordentlige Tillæg beregnes i Forhold til den paagældendes Pension i Overensstemmelse med Reglerne i § 3, og Tillæget udbetales i Overensstemmelse med Reglerne i § 4.

§ 6.

Finansministeren afgør efter Indstilling af den paagældende Administration alle i Anledning af denne Lovs Anvendelse opstaaende Spørgsmaal, uden at Fortolkning kan gøres til Genstand for Rettergang.

Bemærkninger til Forslaget.

Hos Statstjenestemændene er der vakt en ikke uberegtiget Forventning om, at den Lønreform, der bebudedes ved Lønningskommissionens Nedsættelse, vilde være blevet ført ud i Livet paa et tidligere Tidspunkt, end det vil kunne ske. Det har derfor ogsaa saavel hos Regeringen som hos Lønningskommissionen været en Forudsætning, at der ydes Tjenestemændene nogen Erstatning for, at de nye Lønninger ikke kan vente at træde i Kraft før tidligst fra 1. Oktober i Aar.

At yde saadan Erstatning ved at give Lønningsbestemmelserne i det af Lønningskommissionen udarbejdede Forslag om Statens Tjenestemænd tilbagevirkende Kraft maa anses for uigennemførligt, da det vilde støde paa store praktiske Vanskeligheder, bl. a. fordi nye Stillinger optages paa Lønningslov, Stillinger omplaceres eller faar nye Benævnelser. Indenfor Kommissionen er man derfor samlede om det her foreliggende Forslag, hvorefter der vil blive ydet de Tjenestemænd, der omfattes af de nye Lønningsforslag, et overordentligt Løntillæg.

Bemærkninger til de enkelte Paragraffer.

Til § 1.

Da det overordentlige Løntillæg maa betragtes som en Erstatning for, at de nye Lønningslove ikke faar tilbagevirkende Kraft, og ikke som en Fortsættelse af de gældende Love om midlertidige Løntillæg, bør førstnævnte Tillæg kun ydes de i Statens Tjeneste ansatte, hvis Lønning vil blive fastsat ved de nye Lønningslove. Da det ikke tør forudsættes med Bestemthed, at Lønningslovene kan foreligge vedtagne og stadfæstede til den Tid, da Loven om det overordentlige Løntillæg nødvendigvis maa foreligge, for at første Rate af Tillæget skal kunne udbetales til det Tidspunkt, som Forslaget forudsætter, den 15. August, har man i Paragraffen benyttet det Udtryk, at Tillæget ydes de i Statens Tjeneste ansatte, „hvis Lønning omfattes af Forslag til Lov om Statens Tjenestemænd“, hvormed sigtes til det samlede, af Lønningskommissionen afgivne Forslag om Statstjenestemænd.

Skulde dette kunne være vedtaget samtidig med eller forinden nærværende Forslag om Løntillæg, bør i Paragraffen udgaa Ordene „Forslag til“.

Da Folkeskolens Lærere ikke er Statstjenestemænd, og der for dem af Kommissionen vil blive foreslaaet en særskilt Lønningslov, som imidlertid endnu ikke foreligger endelig udarbejdet, og det derfor ikke er afgjort, hvilke Lærerstillinger indenfor Folkeskolen den kommer til at omfatte, kan der for Lærernes Vedkommende ikke henvises til noget Forslag, og i Paragraffen er derfor de til Løntillæg berettigede afgrænsede paa samme Maade som i Lov Nr. 498 af 28. September 1918 om Dyrtdstillæg for Aaret 1919 m. m., idet dog Vinterlærere ikke er medtagne. Da Lønningskommissionens Arbejde ikke omfatter Folkekirkens Præster, og der derfor ikke foreligger noget Forslag om disse Tjenestemænds Lønninger, er Folkekirkens Præster særskilte nævnte i Paragraffen.

Til § 2.

Det overordentlige Løntillæg beregnes i Forhold til de paagældendes Lønning den 1. August 1919. Som Lønning regnes kun Grundløn og Alderstillæg. Heri maa dog medregnes saadanne Tillæg til Lønnen som Dyrtdstillæg efter Loven af 26. Marts 1870, Procenttillægene, der i Henhold til Bevilling paa Finansloven ydes Landpostbude, Elever og Medhjælpere i Eterterne, og andre Tillæg af lignende Art, særlig for saa vidt de er pensionsgivende. Derimod kommer almindelige personlige Tillæg, Bestillingstillæg, Honorarer o. s. v. ikke i Betragtning saa lidt som de i Paragraffen særlig nævnte Tillæg i Henhold til Lovene af 28. September 1918.

Til § 3.

Den foreslaaede Skala er i det væsentlige den samme som den i Kommissionens Forslag om et Konjunkturillæg anvendte; kun er de første Trin slaaede noget sammen og Skalaen ender med 7400 Kr., da kun faa Lønninger efter de gældende Love ligger over dette Beløb.

Til § 4.

Det overordentlige Løntillæg foreslaas udbetalt i to Rater, en midt i August og en midt i September. Idet det forudsættes, at der midt i Juli vil blive udbetalt det Dyrtidstillæg, der først skulde forfalde pr. 1. Oktober, foreslaas det, at der for de Tjenestemænd m. v., der nu foreslaas at skulle have et overordentligt Løntillæg, sker et Fradrag, saaledes at Halvdelen af det Dyrtidstillæg, der nu udbetales, fradrages i den Rate, der udbetales i August, Halvdelen i den sidste Rate. En gift Tjenestemand, der i Juli faar udbetalt 180 Kr., vil saaledes i hver af Maanederne August og September faa udbetalt 270 Kr. ÷ 90 Kr. = 180 Kr.

Til § 5.

For Personer, der nu oppebærer Pension eller Understøttelse, er der i Lønningskommissionens Betænkning stillet i Udsigt, at der vil blive udarbejdet et Forslag om Tillæg til Pensionen, og i Overensstemmelse hermed foreslaas det i nærværende Paragraf, at det overordentlige Tillæg ogsaa ydes Pensionister efter Regler svarende til de i de foregaaende Paragraffer foreslaaede. Udeladt i Forslaget er dog forældreløse Børn.

Til § 6.

Bestemmelsen er den samme, som nu gælder med Hensyn til Lovene af 28. September 1918.

Lønssystemet.

Den Opgave, der er stillet Kommissionen, er i første Række at undersøge Spørgsmaalet om Principperne for Statstjenestemænds Lønnings-, Pensions- og Understøttelsesforhold. Forskellige specielle Sider af dette omfattende Spørgsmaal vil blive belyst i særlige Afsnit af nærværende Betænkning; men forinden man gaar over til disse mere specielle Emner, skal der gøres Rede for Kommissionens Stilling til en Række Spørgsmaal, der vedrører Lønssystemets Karakter og dets tekniske Opbygning.

Den i ældre Tid stærkt udbredte Anvendelse af Naturalløn er jo i vore Dage mere og mere blevet afløst af Pengeløn, om end denne Afløsning endnu ikke er helt tilendebragt. Imidlertid er det vistnok fra alle Sider erkendt, at man i Nutiden saa vidt gørligt bør undgaa Naturalløn og arbejde paa Afskaffelsen af de tilbageværende Rester af denne Lønningsform. Dette udelukker dog selvfølgelig ikke, at der kan findes Undtagelsestilfælde, hvor det maa anses for praktisk eller endog nødvendigt, at en Del af Tjenestemændenes Løn ydes in natura, men det maa i saadanne Tilfælde være af Betydning, at Reglerne opstilles saa ensartet og klart som muligt, saa at der ikke lades Plads aaben for Tvivl angaaende Lønningens Størrelse.

Kommissionen har taget Konsekvensen af denne Opfattelse ved paa forskellige Punkter at foreslaa Regler, der er afvigende fra de nu bestaaende, med Hensyn til *Naturalydelser til Tjenestemænd*. Dette er saaledes Tilfældet lige overfor Spørgsmaalet om *Fribolig, Tjenestebolig* og *Tjenestejord*. Der gælder herom for Tiden meget uensartede Regler. Enkelte Tjenestemænd er der tildelt Fribolig, som vurderes administrativt, naar Fastsættelse af Værdien er nødvendig. For andre Tjenestemænd med Fribolig er der i Lønningsloven fastslaaet et Beløb, som Tjenestemanden skal have i Godtgørelse, for saa vidt Boligen inddrages. Atter andre har Brugen af en Tjenestebolig, for hvilken der fradrages et ved Lov fastsat Beløb. Endelig beregnes der for en Række Tjenestemænd med Tjenestebolig et Fradrag, der i de forskellige Tilfælde udgør ret varierende Brøddele af Lønningen. For Tjenestemænds Brug af Jordtilliggende til Fri- eller Tjenesteboliger gælder f. T. den Hovedregel, at Indtægten tilfalder Tjenestemanden uden Lønfradrag. Lige overfor disse Arter af Naturalydelser er Kommissionens Standpunkt det, at forsaavidt man anser

det for nødvendigt eller hensigtsmæssigt at bibeholde dem, bør Forholdet gøres fuldstændig klart og behandlet efter ensartede Regler. Man har derfor stillet Forslag om, at Begrebet Fribolig ganske bortfalder (undtagen i saadanne særlige Tilfælde som for Tjenestemænd i Grønland), og at der for Brugen af Tjenestebolig sker et Lønfradrag, der fastsættes efter ensartede Regler (jfr. Lovudkastets Kapital, om almindelige Bestemmelser).

Paa ganske tilsvarende Maade stiller Kommissionen sig til andre Naturalydelser (*Forplejning* med eller uden *Logis, Brændsel, Gas og Elektricitet*).

Kommissionens principale Ønske om, at man i saa stor Udstrækning, som det er hensigtsmæssigt, kommer bort fra Ydelse af Naturalier til Tjenestemænd, har ogsaa fundet Udtryk i Forslaget vedrørende Ydelsen af *Uniforms- og Beklædningsgenstande*. Det foreslaas, at for saa vidt saadanne Genstande leveres det underordnede Personale af Hensyn til Tjenestens særlige Art, sker dette uden Fradrag i Lønnen. Idet Brugen af saadanne Beklædningsgenstande altsaa ikke betragtes som en Lønningsdel, er Konsekvensen, at der ikke ydes Beklædningsgodtgørelse i Tilfælde, hvor en uniformsberettiget Tjenestemand efter eget Ønske fritages for at benytte Uniform.

Ligesom Naturallønnen er det i ældre Tider meget anvendt *Sportelløn-System* i alt væsentligt forsvundet, selv om der er enkelte Levninger tilbage, f. Eks. Betaling til Præsterne for Udførelse af kirkelige Handlinger. I Nutiden vil hverken det Offentlige eller Tjenestemændene have Sympati for en saadan Lønningsmaade, der altid mere eller mindre faar Karakteren af et Drikkepenge-system. Det er Kommissionens Standpunkt, at de Rester af Sportelløn-Systemet, der endnu maatte bestaa, og de sportellignende Ydelser, der findes, bør bringes til Ophør, efterhaanden som der frembyder sig Lejlighed dertil. Indtil dette sker, bør det være en Regel, at de paagældende Ydelser ikke betales direkte til Tjenestemanden, men indgaar i en offentlig Kasse, hvorfra saa Tjenestemanden faar sin Løn udbetalt.

Kommissionen finder Anledning til i denne Forbindelse at udtale, at den afgjort maa anse det for uheldigt, at de Tilsynsførende i en Del Stillinger, der besættes af Staten, lønnes af de Virksomheder, der er under Kontrol. Der bør i Stedet indføres den Ordning, at den Tilsynsførende ansættes af Staten paa en fast Løn, me-

dens Udgifterne ved Tilsynet, naar de skal bæres af de paagældende Virksomheder, fordeles paa disse af Staten, og Beløbet indbetales i Statskassen.

Indenfor den Lønningsform, der i Nutiden er den langt overvejende, *fast Pengeløn, ydet direkte af det Offentlige*, findes jo forskellige Variationer, der giver Anledning til Overvejelser af principiel Natur.

Det er saaledes en i Loven om Nedsættelse af Lønningskommissionen udtrykkelig udtalt Forudsætning, at Kommissionen særlig skal beskæftige sig med Spørgsmaalet om at give Lønningen en vis *Bevægelighed i Forhold til Leveomkostningerne*. Dette Spørgsmaal, som saaledes er gjort til et Kardinalpunkt i Kommissionens Arbejde, er behandlet i et særskilt Afsnit af Betænkningen.

Det samme gælder det med Spørgsmaalet „Løn efter Priser“ beslægtede Spørgsmaal „Løn efter Sted“, et Princip, som jo navnlig Lønningsloven af 1908 for Told- og Trafiketaterne har givet en Art Borgerret hos os.

I særlige Afsnit er endvidere behandlet Spørgsmaalene om *Forsørgertillæg* og om, hvorvidt Lønnen for *mandlige og kvindelige Tjenestemænd* bør være ens eller forskellig; endelig gælder det samme den Side af Kommissionens Opgave, der vedrører Ordningen af *Pensions- og Understøttelsesvæsenet*.

Idet man derefter gaar over til at behandle Principerne for *Lønssystemets tekniske Opbygning*, møder man først Spørgsmaalet, om man bør bibeholde den Lønordning, der nu er gældende, og hvorefter Tjenestemændene placeres i en Række Lønningsklasser, indenfor hvilke der ud over Klassens *Grundløn* opnaas en Række *Alderstillæg* efter visse Aars Tjeneste, eller om det vil være at foretrække, at der ydes et vist Beløb som *Bundløn* samt *Stillingstillæg*. Det maa erkendes, at det sidstnævnte System hviler paa en rigtig Tanke, men da det i mange Tilfælde vilde være vanskeligt at gennemføre i Praksis, idet der for en Række Stillinger ikke findes nogen egentlig Bundklasse, har man ment det rettest at blive staaende ved det nuværende System, saa meget mere, som de Mangler, der hæfter ved det, i væsentlig Grad lader sig afhjælpe ved Ændringer i Lønningsklassernes Opbygning og i Reglerne for *Alders-tillæg*.

I begge de nævnte Henseender har Kommissionen rettet sine Bestræbelser paa at simplificere den nugældende Ordning. I de Styrelsesgrene, hvor der nu findes et stort Antal Lønningsklasser, saaledes som Tilfældet f. Eks. er i Told- og Trafiketaterne efter Lønningsloven af 1908, foreslaar man en *Sammendragning af Lønklasserne* til et mindre Antal. Motivet hertil er ikke alene det, at man maa finde den nuværende stærke Nuancering unødvendig og i mange Tilfælde urimelig, men Bestræbelserne for at simplificere paa dette Punkt hænger tillige sammen med, at man maa ønske Reglerne om *Alderstillæg* ændrede efter Synspunkter, der efter Kommissionens Opfattelse er mere hensigtsmæssige, end de hidtil fulgte.

I de nu gældende Lønningslove er Hovedreglen den, at der ydes *Alderstillæg* til Tjenestemænd i alle Lønklasser og i saa at sige alle Stillinger, lige fra Bundklasserne til de højeste Avancementsstillinger; de Undertagelser, der findes, er saa faa, at de kun bekræfter Regelen. Som oftest er Antallet af Alderstrin derhos forholdsvis stort, hvilket i mange Tilfælde medfører en betydelig Forskel mellem Begyndelses- og Slutlønnen. Denne Ordning er endvidere i flere Etater gennemført paa en saadan Maade, at Slutlønnen i en Lønningsklasse ofte ligger højere end Begyndelseslønnen i den umiddelbart derefter følgende højere Klasse. Men hele dette System maa Kommissionen anse for lidet heldigt. Det erkendes, at der for Bundstillingernes Vedkommende er gode Grunde, der taler for at lade Lønnen stige gennem et Antal Alderstillægs-Trin. De Aar, Tjenestemanden normalt tilbringer i Bundklasserne, er jo i Regelen

sammenfaldende med den Periode af Livet, da de økonomiske Krav øges med faa Aars Mellemlum — den Periode, da der stiftes Hjem og Familien forøges. Mindre vel begrundet er det at have mange Alderstillæg i Avancementsstillingerne, som i Reglen først opnaas af Tjenestemanden i en modnere Alder, og ganske uden Begrundelse synes dette System at være, hvor Talen er om de egentlige Slutstillinger. I saadanne Stillinger, der ofte opnaas af Tjenestemanden i en mere fremrykket Alder og paa Grundlag af Kvalitetsvalg, er det naturligt straks at yde den Lønning, der anses som passende Vederlag for Arbejdet og Ansvar. Kommissionen har derfor ved Opstillingen af Rammerne for Lønordningen, i saa stort Omfang som det af praktiske Hensyn var gørligt, fulgt det Princip, at der i *de egentlige Bundstillinger i Reglen kun ydes 3 à 4 Alderstillæg* og i de første Avancementsklasser 1 à 2, medens Lønnen i de øverste Lønningsklasser ydes uden *Alderstillæg*. For Bundklassernes Vedkommende foreslaas det, at Alderstillægene falder med 3 (sjældnere med 2) Aars Mellemlum og ydes med Beløb fra 120 til 360 Kr. I Avancementsklasserne, hvor Tillægene er sat til 360 à 600 Kr., foreslaas som Hovedregel Mellemlum af 5 Aar. Ved Opbygningen af Systemet er det endvidere iagttaget, at *Begyndelseslønnen i den højere Klasse saa vidt muligt ligger over Slutlønnen i den lavere*, samt at der er en rimelig Afstand mellem Lønningsklasserne.

Under Forhandlingerne om Lønssystemet har den Tanke været fremsat, at der for visse Stillinger, hvor Ansættelse sker i meget forskellig Alder (f. Eks. Universitetslærere), maaske burde skabes en *Relation mellem Ansættelsesalder og Oprykning paa højere Løn*, saaledes at den, der ansættes i en ældre Alder, avancerer hurtigere, og den, der ansættes i ung Alder, forholdsvis senere eller langsommere. Kommissionen stiller dog ikke noget Forslag af denne Art.

Medens det maa regnes for det normale, at Tjenestemændene, efter at have tjent i Bundklassen i en Aarrække og gennemløbet denne Klasse forskellige Alderstillægs-Trin, rykker op i en Avancementsstilling, vil der naturligvis altid være en Del Tilfælde, hvor saadant Avancement ikke opnaas. Man har drøftet den Tanke, om det ikke vilde være rimeligt at yde saadanne Tjenestemænd, som ikke efter et vist Antal Aars Tjeneste i Bundklassen er avanceret, et *ekstra Alderstillæg*. Man er dog kommen til det Resultat, at noget saadant ikke bør gælde som almindelig Regel; kun med Hensyn til Assistentklassen i Told- og Trafiketaterne stiller Kommissionen Forslag i den her nævnte Retning.

Under Drøftelsen af den nysnævnte Foranstaltning er det blevet fremdraget, at man i andre Landes Lønningslovgivning har været inde paa det saakaldte *Barrière-System*, der gaar ud paa at gøre en Adskillelse mellem dem, der forbliver i Bundklassen paa Grund af manglende Ledighed i Avancementsstillingerne, og dem, der forbliver i Bundklassen, fordi de ikke anses egnede til Oprykning. De førstnævnte skulde være berettigede til at oppebære et eller to ekstra Alderstillæg, de sidstnævnte ikke. Om det end maa erkendes, at der ligger et rigtigt Princip til Grund for en saadan Sondring, har man dog ment, at Systemet vilde være overmaade vanskeligt at gennemføre, og at det i Praksis let vilde komme til at virke paa anden Maade end tilsigtet. Kommissionen har derfor ikke kunnet give denne Tanke sin Tilslutning.

Kommissionen har fra forskellige Sider behandlet Spørgsmaalet om Fastsættelse af almindeligt gældende Aldersgrænser i Forhold, der vedrører Tjenestemændenes Lønning, Pensionsret m. v. I Afsnittet om Pensionsforholdene vil Spørgsmaalet blive omtalt, for saa vidt angaar Beregning af Pensions-Anciennitet og Afskedigelsesalder. Her skal tilføjes, at ogsaa Spørgsmaalet om Betimeligheden af at fastsætte en almindelig *Stan-*

dardalder for Beregning af Lønningsancienniteten har været overvejet. Det naturlige Udgangspunkt for disse Overvejelser har man haft i den i § 3 i Lønningsloven for Told- og Trafiketatene af 27. Maj 1908 indeholdte Bestemmelse om en Minimumsalder af 25 Aar ved Ansættelse i Assistentklassen. Kommissionen er imidlertid naaet til det Resultat, at det vilde være praktisk uigenneførligt at fastsætte en Aldersgrænse for Beregning af Lønningsanciennitet, der kunde finde almindelig Anvendelse. Man har derfor valgt den Vej at fastsætte saadan Aldersgrænse særskilt for enkelte Stillinger under Hensyn tagen til de specielle Uddannelseskrav m. v.; for Told- og Trafiketaternes Assistentklasse, hvor Spørgsmaalet er af særlig Interesse, henvises til Bemærkningerne til den paagældende Paragraf i Lovforslaget.

Som 2. Del af Kommissionens Opgave nævner Loven af 21. Juli 1917 Udarbejdelse af Forslag til Lov om Statstjenestemænds Lønnings- og Understøttelsesforhold. Idet der med Hensyn til Pensions- og Understøttelsesforholdene henvises til det særlige Afsnit herom, skal her frem sættes nogle almindelige Bemærkninger om de Synspunkter, der ligger til Grund for Kommissionens Forslag, for saa vidt angaar Lønningerne.

Den Opgave at stille Forslag angaaende Lønninger for Tjenestemænd i mange Hundrede Stillinger af højst forskellig Karakter og Betydning, og hvortil der udkræves Kvalifikationer af snart sagt enhver Art, vilde selv under ganske normale Forhold være overordentlig vanskelig. Men Vanskelighederne er i nærværende Tilfælde blevet stærkt forøgede derved, at Prisniveauet i den Tid, Kommissionen har arbejdet, har været i uafbrudt Stigning, og ved at de økonomiske Forhold i det hele taget har været ude af Ligevægt.

Det maatte fra første Færd staa klart, at det ikke vilde være gørligt at løse Opgaven ad sædvanlig Vej, alene ved en almindelig Revision af de bestaaende Lønsatser, saaledes at de nye Satser uden Forbehold skulde have Gyldighed ud i Fremtiden. Den Kendsgerning, at Pengenes Værdi er reduceret saa stærkt, at deres Købeevne i Øjeblikket kun er omkring halvt saa stor som i Tiden umiddelbart før Verdenskrigen, og langt under Halvdelen af, hvad Købeevnen var paa den Tid, da Flertallet af de nugældende Lønninger blev fastsat, medfører Nødvendigheden af, at der i Øjeblikket ydes Tjenestemændene en Løn, der — maalt i Penge — ligger langt over, hvad man for faa Aar siden kunde tænke sig muligt. Hertil kommer, at Tjenestemændene — og det ikke uberegtiget — venter af den kommende Lønningsreform, at den ikke alene skal give dem Dækning for Leveomkostningernes Forøgelse, men ogsaa i nogen Grad give dem Del i den almindelige Velstandsstigning i de senere Aar. At binde Statskassen ud i Fremtiden til Ydelse af Lønninger af den Højde, som i Øjeblikket maa findes paakrævede, lader sig imidlertid — efter Kommissionens Mening — ikke forsvare, og der maa derfor træffes en Ordning, som, samtidig med at den fyldestgør Øjeblikkets Krav, aabner Mulighed for, at Staten i nogen Grad frigøres for sine Forpligtelser, naar Priserne atter maatte falde og de økonomiske Forhold i det hele taget vender tilbage til et mere normalt Leje.

Som et System, der i saa Henseende vilde gøre Fyldest, har man i Kommissionen indgaaende drøftet Systemet automatisk bevægelig Løn, specielt i den Udformning, der nærmere fremgaar af Bilag 3 til Afsnit III. Da det imidlertid viste sig ugørligt at samle hele Kommissionen om at anbefale dette System, og da en Splitelse af Kommissionen paa et saa væsentligt Punkt som det her omhandlede vilde være lidet heldig, har Tilhængerne af Systemet bevægelig Løn givet Afkald paa at stille Særforslag desangaaende, og samtlige Kommissi-

sionens Medlemmer er derefter enedes om at slutte sig til det Forslag, der skal skitseres i det følgende.

Det Vederlag, der efter Forslaget skal ydes Tjenestemændene for deres Arbejde, bestaar for samtlige Tjenestemænd af 3 Dele: 1) den egentlige Lønning, 2) et Dyrtidstillæg og 3) et Konjunkturtillæg.

Den egentlige Lønning, hvis Satser findes i Lovforslagets 2. Del, udgør det faste Element i Systemet. Igenem de her foreslaede Lønsatser udtrykkes den normale indbyrdes Placering af de forskellige Tjenestemandsgupper i lønningsmæssig Henseende. Ogsaa hvad Lønningernes Niveau angaar, kan disse Satser siges at repræsentere det normale, for saa vidt som det er Forudsætningen, at de skal være gældende, indtil en ny fuldstændig Revision af det paagældende Afsnit af Loven finder Sted. Det er ogsaa i alt væsentligt denne Del af Tjenestemændenes Arbejdsvederlag, der lægges til Grund for Beregningen af Pensionens Størrelse (derimod foreslaas det, at det Tillæg, der ydes Tjenestemænd med Tjenestested i Byerne i Henhold til Reglerne om Stedstillæg, ikke skal være pensionsgivende).

Til den her omhandlede faste Løn foreslaas der ydet Tillæg i dobbelt Form, for at den samlede Løn kan bringes saa højt op, som det efter de øjeblikkelige Forhold maa anses for paakrævet.

Dyrtidstillægget, der ikke er pensionsgivende, foreslaas ydet med samme Beløb til Tjenestemænd af alle Lønklasser, uanset Størrelsen af den faste Løn, men dog saaledes, at Tillægget ikke kan overstige en vis Procent af den faste Løn (Grundløn og Alderstillæg tilsammen), en Begrænsning, der er paakrævet for at forebygge Urimeligheder. Medens Dyrtidstillægget saaledes, bortset fra den nævnte Undtagelse, er af samme Størrelse for højt og lavt lønnede Tjenestemænd, foreslaas det udmaalt med to forskellige Satser, hvoraf den højeste kommer til Anvendelse overfor de Tjenestemænd, hvem der paa hviler Forsørgerbyrde eller som har et selvstændigt Hjem at opretholde (se nærmere Bemærkningerne til Lovforslagets Kapitel 5); den lavere Sats, der altsaa i det hele og store vil faa Anvendelse overfor de ugifte, udgør to Tredjedele af den højere.

Idet Formaålet med Ydelsen af Dyrtidstillæg er i nogen Grad at give Tjenestemanden Dækning for den ved de ekstraordinært høje Priser foraarsagede Udgiftsstigning, foreslaas det, at det Beløb, hvormed Dyrtidstillægget ydes, gøres automatisk foranderligt, saaledes at det falder og eventuelt stiger i Takt med Forandringer i Detailpriserne Niveau. De Satser for Dyrtidstillægget, der er nævnt i Lovforslaget, 540 og 360 Kr. aarlig, henholdsvis for højeste og laveste Sats, skal være gældende for Halvaaret fra 1. Oktober 1919 til 31. Marts 1920. Derefter vil Satserne kunne være enten højere eller lavere end de nævnte, idet der for hvert Halvaar foregaar en Regulering efter et automatisk virkende System, for hvilket Reglerne er nærmere udformede i Lovforslaget. Anvendelsen af disse Regler vil medføre, at Dyrtidstillægget ganske vil være bragt til Ophør i det Øjeblik, da Prisniveauet for de vigtigste Livsfornødenheder er som i Aaret 1916. Paa den anden Side vil Satserne for Dyrtidstillægget forøges, hvis Prisniveauet stiger ud over det, der var gældende i Januar 1919; men for ikke paa Forhaand at binde Statskassen til Ydelse af ubegrænsede Dyrtidstillægs-Beløb, er det foreslaaet, at Tillægget ikke skal kunne overstige 702 og 468 Kr. aarlig, henholdsvis for højeste og laveste Sats.

Det andet Tillæg, „Konjunkturtillægget“, omhandles i Lovforslagets Kapitel 6. Det ydes ligesom Dyrtidstillægget til samtlige Tjenestemænd, men udmaales efter andre Regler. Medens Dyrtidstillægget er af samme Størrelse for højt og lavt lønnede Tjenestemænd, foreslaas det, at Konjunkturtillægget ydet med Beløb, der stiger med Lønnen, men stiger mindre stærkt end denne. For de laveste Lønninger udgør Konjunkturtillægget 40 pCt. af Grundløn og Alderstillæg tilsammen, for den højeste

ca. 7 pCt. Konjunkturtillæget er ikke pensionsgivende, og det har, ligesom Dyrtidstillæget en midlertidig Karakter, men Reglerne for dets Bortfald (eventuelt For- dring) er afvigende fra dem, der gælder for Dyrtidstil- læget, idet man foreslaar, at Bestemmelserne om Kon- junkturtillæg skal være gældende indtil 1. April 1921, samt at der inden Udgangen af Aaret 1920 skal fore- lægges Lovforslag om Bestemmelsernes Revision.

Til nærmere Motivering af det her foreslaæde System med to Lønningstillæg efter forskellige Regler skal be- mærkes følgende:

Allerede paa et tidligere Tidspunkt var den Tanke fremme i Kommissionen, at det vilde være ønskeligt, om der kunde tilvejebringes en vis Sammenhæng mel- lem Tjenestemandslønningernes Højde og de alminde- lige Konjunkturer i de private Erhverv. Under Udform- ningen af Lovudkastet om bevægelig Løn kom man bort fra denne Tanke og fæstede sig udelukkende ved Princippet om Lønnens Afhængighed af Priserne paa Livsforbrødenheder. Da det imidlertid maa erkendes, at

den Mulighed er til Stede, at der kan indtræde nedad- gaende Konjunkturer, ledsaget af en Sænkning af den almindelige Velstand eller af Nedgang i de private Er- hvervs Lønninger, *selv om* Priserne paa Livsforbrødenhe- derne ikke (eller dog kun i mindre Grad) gaar tilbage fra den nuværende Højde, fandt Kommissionen at burde foreslaa et Lønssystem, der i dobbelt Forstand er foran- derligt, idet det tager Sigte baade paa Prisbevægelsen (Dyrtidstillæget) og paa Velstandsmomentet (Konjunktur- tillæget).

Som et Moment, der ganske vist ikke formelt vedrø- rer Lønssystemet som saadant, men dog maa tages i Betragtning ved Bedømmelsen af, hvorledes Lovforsla- get som Helhed vil virke, skal endnu tilføjes, at der i Kapitlet om Pensionsordningen foreslaas, at medens Sta- ten fremtidig overtager den fulde Udgift til Pensionering af Tjenestemandens Enke, paalægges det samtlige Tje- nestemænd i hele deres Tjenestetid at yde Bidrag til Dækning af Pensionsudgifterne ved til Statskassen at ndbetale 2½ pCt. af deres Lønning.

Bestemmelser gældende for samtlige Tjenestemænd.

Kapitel 1.

Almindelige Bestemmelser.

1. Om Begrebet Tjenestemand.

§ 1.

Som Stats-Tjenestemand anses enhver, der varigt og som Livsgerning har Ansættelse i Statens Tjeneste i en Stilling, for hvilken Lønning er fastsat i Lønningslov eller anden særlig Lov til en fast årlig Sum. Under Begrebet Tjenestemand henregnes ikke Elever eller Per- soner, der er antagne paa Prøve.

2. Om Opslag af Tjenestestillinger.

§ 2.

1. Ansættelse i Tjenestemandsstillinger, hvis Antal er fastsat i Lønningslov eller anden særlig Lov, sker efter Opslag; dog kan vedkommende Minister bestemme, at visse Grupper af Tjenestestillinger er undtagne fra denne Regel.

2. Ansøgerne har Ret til at faa Oplysning om Med- ansøgenes Navne. Offentliggørelse af disse kan kun finde Sted med vedkommende Styrelses Samtykke.

3. For saa vidt ikke ganske særlige Forhold er til Stede, maa Ansøgningsfristen ikke være mindre end 14 Dage.

3. Om Tjenestemandens Pligter.

§ 3.

1. Tjenestemanden skal i alle Anliggender samvittig- hedsfuldt overholde de for hans Tjenestestilling givne

Love, Anordninger og Forskrifter. Han skal i sine For- hold i og udenfor Tjenesten vise sig værdig til den Ag- telse og Tillid, som hans Stilling kræver.

2. Tjenestemanden er endvidere ved Udførelsen af sine Tjenestehandlinger pligtig at paase Overholdelsen af den gældende Lovgivning og andre for vedkommende Forhold givne Forskrifter.

§ 4.

Tjenestemanden skal iagttagende Tavshed med Hensyn til de Forhold, som han i sin Tjenestestillings Medfør bliver bekendt med, og hvis Hemmeligholdelse ifølge Sagens Natur er paakrævet, eller som bliver ham fore- skrevet af hans foresatte. Tavshedspligten ophører ikke med hans Udtræden af Tjenesten.

§ 5.

Enhver Tjenestemand er pligtig at underkaste sig de Forandringer i hans Tjenesteforretningers Omfang og Beskaffenhed, som maatte blive bestemt, uden at det er fornødent, at noget dertil sigtende Forbehold er optaget i hans Ansættelsesbrev.

4. Om Tjenestemandens Ansættelse og Afskedigelse.

§ 6.

1. Det bestemmes i de særlige Lønningslove (for nærværende Lovs Vedkommende i dens 2. Del), hvilke Tjenestemænd under paagældende Styrelsesgren der skal udnævnes af Kongen, hvilke der skal ansættes af Mini- steren og hvilke der skal ansættes af en Myndighed, som er Ministeren underordnet.

2. Den samme, som har Retten til at ansætte i en Tjenestestilling, tager ogsaa Bestemmelse om og iværk-

sætter Afskedigelse fra Stillingen. Dog kan uansøgt Afskedigelse af en pensionsberettiget Tjenestemand kun finde Sted med paagældende Ministers Samtykke.

§ 7.

1. Ved enhver Ansættelse som Statstjenestemand tilstilles (der af den ansættende Myndighed Tjenestemanden et Ansættelsesbrev, som udstedes uden Gebyr. Ingen kan erholde Ansættelse i mere end een Tjenestestilling.

2. Enhver Tjenestemand skal ved sin første Ansættelse, inden Stillingen overtages, underskrive en Erklæring, hvori han paa Ære og Samvittighed lover at opfylde sine Tjenesteplichter med Trofasthed og Nidkærlighed, og hvori han aflægger Ed paa Grundloven.

3. Yderligere Løfter og Forsikringer kan kun forlanges af Tjenestemanden, for saa vidt Tjenestens særlige Art gør det paakrævet.

§ 8.

1. Tjenestemænd, som ikke har kongelig Udnævnelse, kan til enhver Tid med 3 Maaneders Varsel forlange sig afskediget fra Tjenesten.

2. Der tilkommer enhver Tjenestemand, der afskediges uden Ansøgning, et Varsel paa 3 Maaneder. Hvis Afskedigelsen er begrundet i Tjenesteforseelse eller i en i den offentlige Mening vanærende Handling, kan Afskedigelsen dog ske med kortere Varsel eller uden Varsel; det samme gælder, hvis Ansøgning ikke rettidig er indgivet i det i § 53 nævnte Tilfælde.

3. Ved hver enkelt Afskedigelse træffer Finansministeren Bøstemmelse om, hvorvidt Tjenestemanden har Ret til Pension, jfr. dog § 19.

§ 9.

En Tjenestemand, der efter at være afskediget genansættes, kan ikke faa tidligere Tjenestetid medtaget til Beregning af Lønning, saafremt hans Udtræden af Tjenesten skete efter eget Ønske eller af anden ham tilregnelig Aarsag. Afgivelse herfra kan finde Sted efter Bevilling paa Finansloven.

§ 10.

Efter vedkommende Styrelses Skøn i det enkelte Tilfælde kan der gives en Tjenestemand Tilladelse til at træde udenfor Nummer uden Lønning i begrænset Tid, i Almindelighed ikke udover 1 Aar. Under særlige Forhold kan Tilladelsen dog udstrækkes til at gælde for indtil 3 Aar. Saadan Tid fradrages ved Beregning af Alderstillæg og Pension.

§ 11.

1. Naar en Tjenestemand anholdes som mistænkt eller tiltales for en Forbrydelse, saa vel som naar han har paadraget sig grundet Mistanke om et Forhold, der betager ham den Tillid, som Bestridelsen af Tjenestestillingen kræver, eller han har gjort sig skyldig i en Handling, som gør det betænkeligt vedblivende at lade ham bestride sin Tjenestegerning, suspenderes Tjenestemanden, indtil endelig Afgørelse er truffen i Sagen. Den paagældende Styrelse skal dog i hvert saadant Tilfælde, saa vidt det staar til samme, foranledige, at Sagens Afslutning mest muligt fremskyndes. Suspension finder endvidere Sted, saafremt en Tjenestemand, hvem der er overdraget Midler af Statskassen til selvstændig Forvaltning, erklæres fallit, i hvilket Tilfælde Suspensionen vedvarer, indtil Bobehandlingen er sluttet. Suspensionen foretages af vedkommende Centralstyrelse; dog kan underordnede Myndigheder foreløbig sætte Tjenestemanden fra Tjeneste.

2. Under Suspension opbeværes kun Halvdelen af Lønningen og af alle almindelige og særlige Tillæg, men intet af de med Stillingen forbundne visse Indtægter.

3. Saafremt Sagen, der i Medfør af 1. Stk. 1. Punktum har medført Suspension, ikke fører til Afskedigelse,

kan der, for saa vidt det er oplyst, at der ikke har foreligget noget virkeligt Grundlag for Suspension, tilstaa Efterbetaling af den tilbageholdte Halvdel af Lønningen m. v. Det samme kan efter Omstændighederne tilstaa af Ministeren i de i 1. Stk. 3. Punktum nævnte Tilfælde.

5. Om Konstitution.

§ 12.

1. En Tjenestemand er til enhver Tid pligtig at gøre midlertidig Tjeneste i højere Stilling end hans egen indenfor samme Tjenestegren.

2. Varer saadan Tjeneste ikke udover 6 Uger, hvad enten Konstitution foreligger eller ikke, faar Tjenestemanden ikke Ret til nogen Del af den højere Stillings Indtægter. Varer Tjenesten derimod over 6 Uger, faar den fungerende foruden sin egen Stillings Løn Ret til Halvdelen af Forskellen mellem sin egen Stillings og den højere Stillings Grundløn. Denne Godtgørelse maa dog ikke udgøre mere end 20 pCt. af den højere Stillings Grundløn beregnet efter paagældende Tidsrum; den kan opbeværes ved Siden af Godtgørelse for Udkommando til fremmed Sted, hvilken beregnes efter hans egen Tjenestestilling.

3. Den i højere Stilling fungerende Tjenestemand opbeværes i alle Tilfælde for sin Funktionstid de med Stillingen forbundne særlige Godtgørelser for de ved Tjenesten foranledigede Udgifter, saasom Befordringsgodtgørelse, ligesom der tilkommer ham Rejsediæter som fastsat for den højere Stilling. De med Stillingen forbundne visse Indtægter opbeværes af den fungerende, hvis Stillingen er ledig eller dens Indehaver er suspenderet, og det kan administrativt bestemmes, at disse Indtægter ogsaa i andre Tilfælde af Funktion eller Konstitution, saasom under Sygdom og Ferie, helt eller delvis skal tilfalde den fungerende.

4. Vederlag for Afsavn af visse Indtægter eller særlige Godtgørelser, saasom Natpenge, Overarbejdspenge o. l., kan efter Styrelsens nærmere Bestemmelse og Beregning ydes en i højere Stilling fungerende Tjenestemand, hvis han efter foranstaaende Regler ikke opbeværes noget Vederlag for denne Tjeneste, eller hvis Vederlaget udgør et mindre Beløb end de Indtægter af nævnte Art, som han har maattet opgive; i sidste Tilfælde udbetales Vederlaget kun med det overskydende Beløb.

5. Den, som uden at være Tjenestemand konstitueres i en Stilling, faar Halvdelen af den for Stillingen fastsatte Grundløn. Dog kan Styrelsen, naar særlige Omstændigheder taler derfor, yde ham et højere Beløb, men ikke mere end den for Stillingen fastsatte Grundløn.

6. Om Ferie og Orlov.

§ 13.

1. Enhver Tjenestemand, der har været i Statens Tjeneste mindst 6 Maaneder før et Ferieaars Begyndelse, har Ret til en passende aarlig Ferie uden Tab af Lønningsindtægter. For saa vidt ganske særlige tjenstlige Forhold gør sig gældende, kan Ferien bortfalde et enkelt Aar, men der bør da i det følgende Ferieaar gives vedkommende Tjenestemand et Ferietillæg af samme Længde som den bortfaldne Ferie. For saa vidt saadan Ferieforlængelse ikke kan skaffes, kan der efter Ministerens nærmere Bestemmelse ydes et passende Vederlag i Penge. Udenfor saadanne Tilfælde kan Pengevederlag som Erstatning for Ferie ikke gives.

2. Det kan af Ministeren paalægges enkelte Grupper af Tjenestemænd at gøre Brug af Røtten til Ferie.

3. De nærmere Regler for Feriens Længde og Tildeling samt Ferieaarets Beliggenhed i Forhold til Kalenderaart fastsættes af paagældende Styrelse.

4. Hvor særlige Forhold taler derfor, kan Tjeneste-

frihed udenfor den egentlige Ferie indrømmes Tjenestemanden af den paagældende Styrelse, uden at der finder Lønfradrag Sted.

7. Om Fraværelse fra Tjenesten under militære Indkaldelser.

§ 14.

1. Under den første Indkaldelse til Aftjening af Værnepligt oppebærer en Tjenestemand af sin Lønning med alle almindelige og særlige Tillæg Fjerdedelen, naar han er ugift, Halvdelen, naar han er gift. Det samme gælder, for saa vidt den militære Tjeneste forlænges, fordi vedkommende udtages til Befalingsmand. Den nedsatte Lønning beregnes fra Indkaldelsesdagen, for saa vidt denne er den 1. i en Maaned og ellers fra den 1. i hver Maaned; den fulde Lønning indtræder fra Hjemsendelsesdagen, for saa vidt denne er den 1. i en Maaned og ellers fra den 1. i paafølgende Maaned.

2. Under frivillig Uddannelse til Befalingsmand og under frivillig Tjeneste som saadan oppebærer Tjenestemanden ingen Lønning fra den Styrelsesgren, i hvilken han er ansat, for det Tidsrum, i hvilket han er fraværende.

3. En Tjenestemand, der er ansat som Befalingsmand af Reserven, oppebærer for det Tidsrum, i hvilket han er indkommanderet til Militærtjeneste, kun Halvdelen af Lønningen, indbefattet alle almindelige og særlige Tillæg, fra den Styrelsesgren, i hvilken han er ansat. Falder Fraværelsen indenfor den paagældendes ordinære aarlige Ferie, lider han dog intet Fradrag.

4. Under Efteraarsmanøvrer og andre korte Indkaldelser, bortset fra de i Stk. 3 nævnte, oppebærer Tjenestemanden fuld Lønning.

8. Om særlig Tjenestefrihed for kvindelige Tjenestemænd.

§ 15.

Naar en kvindelig Tjenestemand efter Barnefødsel maa være fraværende fra Tjenesten, tilstaaes der hende Tjenestefrihed i 6 Uger mod Afgivelse af Halvdelen af Lønningen, indbefattet alle almindelige og særlige Tillæg. Hvis hun efter Forløbet af nævnte Tid ikke er arbejdsdygtig og fremskaffer Lægeattest herfor, fortsættes hendes Tjenestefrihed mod halv Lønning. Uden Lægeattest vil der, saafremt Barnet lever og hun ammer det, kunne gives hende Tilladelse til at staa udenfor Nummer i mindst 3, højst 6 Maaneder, dog altid i fulde Maaneder. Saadan Tilladelse til at træde udenfor Nummer vil ogsaa kunne gives i indtil 3 Maaneder, før Fødselen ventes, i hvilket Tilfælde Indtræden i Nummer først sker, naar Vedkommende er tjenstdygtig. I Tilfælde af Sygemelding indenfor de 4 umiddelbart før Fødselen liggende Maaneder maa halv Lønning afgives fra Fraværelsen; Tilbagebetaling af oppebaaret Lønning kan i saadanne Tilfælde forlanges.

§ 16.

Giftede kvindelige Tjenestemænd har, saafremt det er foreneligt med de stedlige Tjenesteforhold, Adgang til at faa den dem paahvilende Tjenesteydelse nedsat til to Tredjedele eller Halvdelen mod kun at oppebære henholdsvis to Tredjedele eller Halvdelen af Lønningen, indbefattet alle almindelige og særlige Tillæg. Saadan Nedsættelse af Tjenestetiden kan enten være varig eller paa begrænset Tid, dog ikke under 1 Aar. Genoptagelse af fuld Tjeneste kan kun ske, naar dette kan passe med Tjenesteforholdene, og ved Beregningen af Alderstillæg og Pension medregnes af den Tid, da vedkommende har været paa nedsat Tjeneste, kun henholdsvis to Tredjedele eller Halvdelen.

9. Om disciplinær Forfølgelse og Straf samt om Appel til Domstolene.

§ 17.

1. En Tjenestemand, mod hvem disciplinær Undersøgelse for tjenstlig Forseelse indledes, har Ret til at lade føre Vidner og til efter endt Forhør og Vidneførsel at faa en Udskrift af den Protokol, som skal optages over det i Sagen passerede. Han kan medtage en Tilidsmand til at være Bisidder ved Forhør og yde Bistand ved Vidneførsel samt eventuelt senere ved Udfærdigelse af skriftligt Indlæg. Ministeren giver Regler for, af hvem saadanne Forhør afholdes. Enhver Tjenestemand indenfor vedkommende Styrelsesgren er pligtig til paa Forlangende at lade sig afhøre, og Forhørslederen vil kunne forlange Udtalelser af en som Vidne ført Tjenestemand afgivne paa Ære og Samvittighed.

2. Hvis Tjenestemanden er mistænkt for Uærlighed, kan Styrelsen ved den disciplinære Undersøgelse fravige de foran givne Regler. Tjenestemanden kan i saa Tilfælde forlange Undersøgelsen henvist til Retten.

§ 18.

Som disciplinær Straf for tjenstlig Forseelse vil der af vedkommende Styrelse kunne anvendes Advarsel eller Irettesættelse, Bøde, der dog ikke maa overstige $\frac{1}{2}$ Maanedes Løn, Forsættelse til anden Tjeneste, Forflyttelse, Degradation eller Afskedigelse, jfr. dog Grundlovens §§ 17 og 71. Bøde over 10 Kr. og Fortsættelse vil, hvis der ikke foreligger en uforbeholden skriftlig Tilstaaelse, ikke kunne anvendes, forinden Forhør er afholdt i Overensstemmelse med § 17. Forflyttelse, Degradation eller Afsked som Straf kan aldrig finde Sted uden efter forudgaaet Forhør.

§ 19.

En Tjenestemand kan for Domstolene indbringe ethvert ham vedrørende Spørgsmaal om Krav paa Statskassen, begrundet i Lovbestemmelser om Lønning, Pension eller Ventepenge. Sag kan dog ikke rejses, hvis den paagældende ikke har gjort skriftlig Indsigelse overfor Styrelsen inden 3 Maaneder efter Beløbets Udbetaling eller Nægtelse af Udbetaling — for periodiske Udbetalinger 3 Maaneder efter første Udbetaling eller Nægtelse af Udbetaling — og udtaget Stævning inden 6 Maaneder efter Modtagelsen af Centraladministrationens Svar. Disse Frister gælder dog ikke, for saa vidt Sagen angaar Pensionsspørgsmaal.

§ 20.

Naar en Tjenestemand beskyldes for Uretskaffenhed i Tjenestegerningen, eller der fremsættes ærerørige Beskyldninger mod ham, kan det paalægges ham at fralægge sig Beskyldningen ved Dom. Dette gælder ogsaa den, der er konstitueret i en Tjenestestilling.

10. Om Organisationsret og Forhandlingsregler.

§ 21.

Tjenestemændene har Ret til at danne Organisationer, som kan træde i Forhandling med paagældende Styrelse om ethvert fagligt, ikke-teknisk Spørgsmaal, indenfor Etaten eller Grupper indenfor denne samt vedrørende Enkeltmand, dog ikke om Enkeltmands Udnevnelse eller Afskedigelse.

§ 22.

Saalænge der indenfor en Etat, efter de Oplysninger, som foreligger for paagældende Ministerium, bestaar Organisationer, som enkeltvis eller i Forbund giver Adgang til alle i paagældende Etat ansatte uden Undtagelse, i højst 2 Afdelinger, og disse ikke giver Adgang til andre end forhenværende eller nuværende ansatte i vedkommende Etat, samt følger saadanne Regler ved Valg,

at der sikres Mindretallene (de forskellige Hovedgrupper) en passende Repræsentation under Forhandlinger med Styrelsen, anerkendes disse Organisationer, for saa vidt de tilsammen overvejende repræsenterer de i paagældende Etat ansatte, som Indehavere af Forhandlingsretten. Der anerkendes ikke samtidig mere end een Organisation for hver Afdeling af en Etat, og de anerkendte Organisationer maa aarlig ved Indsendelse af de nødvendige Oplysninger godtgøre deres Ret til vedvarende at nyde Anerkendelse.

§ 23.

Samme Anerkendelse gives Centralorganisationer, hvori anerkendte Etatsorganisationer har samlet sig, dog ikke til mere end 2 Centralorganisationer, svarende til de 2 Afdelinger indenfor enkelte Etatsorganisationer.

§ 24.

Til de anerkendte Organisationer afgives til Drøftelse Forslag til Ændringer i Love, Regulativer og almindelige Instruktioner, som vil medføre Forandringer i bestaaende Lønningsregler, den reglements-mæssige Arbejdstid, de ansattes personlige, retslige Stilling i Staten og lignende ikke-tekniske Forhold, derimod ikke Forhold, der alene vedrører Enkeltmand.

§ 25.

Forhandlinger kan føres mundtlig eller skriftlig, og efter mundtlig Forhandling kan Sagen af Organisationen forlanges forelagt Ministeren. De nærmere Regler fastsættes af Ministeren.

§ 26.

Der kan i Forhandlingerne deltage en Forretningfører for hver anerkendt Organisation. Den paagældende behøver ikke at være ansat i Staten.

11. Om Lønkrav under særlige Forhold.

§ 27.

Naar nye Lønningslove træder i Kraft, bortfalder ethvert Krav, der støttes paa ældre om de paagældende Tjenestemænds Vederlag af Statskassen givne Love og lignende Bestemmelser.

§ 28.

Saaframt en Tjenestemand af Helbredshensyn eller paa Grund af anden ham utilregnelig Aarsag overgaar til lavere lønnet Stilling, kan Ministeren som personligt Tillæg tilstaa ham Forskellen mellem den af ham i den tidligere Stilling oppebaarne og den i den nye Stilling opnaaede Grundløn med Alderstillæg, dog ikke udover Forskellen i samlet Indtægt fra Staten i de to Stillinger.

§ 29.

Personlige Tillæg bortfalder ganske eller delvis ved Opnaaelse af Alderstillæg eller højere Lønning enten i Henhold til nye Lønningslove eller ved Overgang til højere lønnet Stilling.

12. Om Akkordarbejde.

§ 30.

En Tjenestemand kan ikke oppebære Godtgørelse i Akkord for det Arbejde, for hvilket Lønningen er Vederlag.

13. Om Udbetaling af Lønning m. v. samt om Forskud.

§ 31.

1. Lønninger, som er fastsatte aarevis, Ventepenge og Pensioner udbetales maanedlig og forud ved hver Maanedes Begyndelse, dog saaledes, at dersom Udbeta-

lingsdagen falder paa en Helligdag, skal Udbetalingen finde Sted paa den sidste Søndag i den foregaaende Maaned. Søndage, paa hvilke det udbetalende Kontor er lukket i Henhold til Lov, Anordning eller ministeriel Bekendtgørelse, sidestilles i denne Henseende med Helligdage. Tjenestemandens Død eller Afskedigelse, efter at saadan Udbetaling har fundet Sted, men før Maanedens Udløb, giver ikke Staten noget Krav paa Tilbagebetaling af det for den efterfølgende Maaned forudbetalte Beløb. Hvis Efterindtægt oppebæres, vil Beløbet dog være at udligne i Efterindtægten.

2. Dødsfald eller uansøgt Afgang i den Maaned, for hvilken Udbetaling har fundet Sted, medfører ikke Tilbagebetaling af nogen Del af det forud oppebaarne Maanedsbetøb.

3. Naar Aarsbetøbet ikke er deleligt med 12, beregnes de overskydende Øre for Juni Maaned.

§ 32.

1. Ved Udnævnelse til en Statstjeneste regnes Lønningen, hvis Tjenestemanden ikke allerede ved Udnævnelsen er ansat i Statens Tjeneste, fra den 1. i paagældende Maaned, dersom Stillingen er tiltraadt før den 15., i modsat Fald fra den 15.

2. Dersom en Tjenestemand skifter Stilling, regnes den nye Stillings Lønning fra den Dato, fra hvilken Ansættelsen ifølge Ansættelsesbrevet er at regne.

3. Udbetaling af Egenpension eller Ventepenge tager sin Begyndelse fra Udløbet af det Tidsrum, for hvilket Udbetaling af Løn har fundet Sted; saafremt den paagældende imidlertid ved Afskedigelsen staar udenfor Nummer eller af anden Grund ikke oppebærer Lønning, tager ovennævnte Udbetaling sin Begyndelse fra Afskedigelsen. Enkepension og Børnepension kommer til Udbetaling, naar det Tidsrum er udløbet, for hvilket der er udbetalt Efterindtægt (jfr. dog § 78 i Kapitlet om Efterindtægt), eller, hvis saadan ikke er udbetalt, fra Dagen efter den sidste Dag, for hvilken der er udbetalt Lønning, Ventepenge eller Pension til Tjenestemanden.

§ 33.

1. Tjenestemænd, hvis Grundløn med Alderstillæg er 3000 Kr. aarlig eller derunder, kan under særlige og paatrængende Omstændigheder opnaa et Forskud paa indtil $\frac{1}{2}$ Aars Løn uden Sikkerhedsstillelse. Beløbet forrentes med 4 pCt. p. a. og afdrages senest i Løbet af 3 Aar med $\frac{1}{36}$ maanedlig. Den, der har faaet et saadant Forskud, kan ikke faa noget nyt Forskud, førend 2 Aar efter at det ældre er afbetalt.

2. Til Tjenestemænd, hvis Grundløn med Alderstillæg er højere end 3000 Kr. aarlig, kan Forskud af den ovennævnte Art kun gives i Tilfælde af Forflyttelse. Betingelserne er i saa Fald de samme som i foranførte Tilfælde.

3. Ved Statsregnskabet gøres nøjagtig Rede for de i det paagældende Finansaar indkomne Afdrag og de endnu bestaaende Forskud.

4. Med Hensyn til de ved denne Lovs Ikrafttræden bevilgede Forskud forholdes efter de hidtil gældende Bestemmelser.

§ 34.

1. Tjenestemænd kan efter nærmere af paagældende Minister fastsatte Regler give Forskrivninger paa deres Løn, men saadanne Forskrivninger har alene Retskraft, naar de gives til Laanefond eller Pengeinstitutter, som af paagældende Minister er anerkendt som berettigede til at modtage dem, og de maa ikke indeholde Forpligtelse til Afdrag af mere end 25 pCt. af de Lønningsbetøb, som udbetales til Tjenestemanden.

2. Tilsvarende Regler gælder med Hensyn til Forskrivninger paa Efterindtægt, Ventepenge og Pension.

3. Med Hensyn til de ved denne Lovs Ikrafttræden gældende Forskrivninger forholdes efter de hidtil gældende Regler.

§ 35.

Bortset fra de i § 34 nævnte Forskrivninger kan endnu ikke udbetalt Lønning, Efterindtægt, Ventepenge eller Pension ikke bortgives, sælges eller pantsættes. Med Hensyn til Udlæg og Arrest i de nævnte Ydelser gælder Reglerne i Lov om Rettens Pleje af 11. April 1916, §§ 513 og 614.

14. Om Tjenestebolig og Tjenestejord m. v.

§ 36.

1. For den Tjenestemand, hvem Staten tildeler Tjenestebolig med eller uden Have, skal der fradrages $\frac{1}{8}$ af Begyndelseslønnen, for saa vidt Tjenesteboligen er som for en gift, eller $\frac{1}{12}$, hvis Boligen er som for en ugift.

2. Hvor der ydes Logis, uden at Boligen har Karakter af en selvstændig Lejlighed, fastsættes Fradraget af Styrelsen uden Hensyn til Stedets og Logisets Beskaffenhed.

3. Andre Naturalydelser saasom Brændsel, Gas og Elektricitet, der maatte blive ydet en Tjenestemand, skal denne betale i Forhold til Forbruget efter Styrelsens nærmere Bestemmelse. For saa vidt der ydes Forplejning med eller uden Bolig, fastsættes Fradraget ved et af paagældende Minister udstedt Reglement.

4. Den ydre og indre Vedligeholdelse af Tjenesteboliger besørges af Staten i den Udstrækning, som et af paagældende Minister udstedt Regulativ bestemmer. Skatter og Afgifter, som efter Loven paahviler Ejendommen, udredes af Staten. For Tjenestebolig med Jordtilliggende fordeles Skatter og Afgifter efter vedkommende Ministers nærmere Bestemmelse saaledes, at kun en til Boligen svarende forholdsmæssig Del udredes af Staten, jfr. § 37, Stk. 2.

5. Hver Minister, under hvis Ministerium der findes Tjenestemænd med Tjenestebolig, udfærdiger Instruks for Tjenesteboligers forsvarlige Behandling samt for periodiske Syn af disse og endvidere Regler for Tjenesteboligers Aflevering i forsvarlig Stand ved Tjenestemandens Forflyttelse eller Afgang. I Instruksen fastsættes Straffebestemmelser for dens Misligholdelse.

§ 37.

1. For Brugen af Tjenestejord skal der fremtidig beregnes et aarligt Fradrag i Lønnen. Dette Fradrag fastsættes for et Tidsrum af 4 Aar af paagældende Minister for hver Tjenestestillings Vedkommende uden Hensyntagen af Jordloddens Størrelse, Beskaffenhed, Beliggenhed m. m. og skal omtrentlig svare til, hvad Jordlodden ved forsvarlig Udnyttelse ordentligvis kan ventes at indbringe Brugeren netto.

2. Alle paa Tjenestejorden hvilende Skatter, Afgifter og Byrder udredes af Brugeren.

3. Hver Minister, under hvis Ministerium der findes Stillinger med Tjenestejord, udfærdiger nærmere Regler for Tjenestejordens forsvarlige Behandling samt Bestemmelser om Tjenestejords Aflevering fra Formanden eller hans Bo til Eftermanden.

§ 38.

Boliger i Ejendomme, der tilhører Staten, kan, for saa vidt de ikke er Tjenesteboliger, i hvilke en Tjenestemand er pligtig at bo, af den Styrelse, under hvilken den paagældende Ejendom hører, udlejes til Tjenestemænd. Betingelserne for Lejemaalet fastsættes for hver enkelt Tilfælde af vedkommende Styrelse.

15. Om Uniforms- og Beklædningsgenstande.

§ 39.

1. Dersom Uniforms- og Beklædningsgenstande leveres det underordnede Personale af Hensyn til Tjene-

stens særlige Art, sker dette uden Fradrag i Lønnen. For de Styrelsesgrene, hvor saadan Levering finder Sted, fastsættes af paagældende Minister i et Uniformsregulativ de nærmere Regler for Tildelingen. Der kan ikke tilstaaes Tjenestemænd, som i Henhold til et saadant Regulativ skal have udleveret Uniforms- og Beklædningsgenstande, men som efter eget Ønske fritages herfor, nogen Beklædningsgodtgørelse.

2. Det kan paalægges Tjenestemænd, som ikke faar leveret Uniform, for egen Regning at anskaffe saadanne Uniformsgenstande, som efter Tjenestens særlige Art findes fornødne.

16. Om Godtgørelse for Kontorhold.

§ 40.

1. Enhver Tjenestemand, hvem der fra Statskassen er tillagt et aarligt Beløb i Godtgørelse for Kontorhold, er ved Udgangen af hvert Finansaar pligtig at indgive til vedkommende Ministerium specificerede Oplysninger om de Kontorudgifter, som han i Aarets Løb har haft.

2. For hvert Ministerium, hvorunder der hører Tjenestemænd, til hvilke Godtgørelse for Kontorhold skal ydes, fastsættes ved særlig Lov Størrelsen af de Beløb, som disse Kontorholdsvederlag andrager. Love om Godtgørelse for Kontorhold underkastes en almindelig Revision hvert 5. Aar, og saaledes, at alle Love om Godtgørelse for Kontorhold forelægges til Revision i samme Rigsdagssamling. Første Gang, en saadan samlet Forelæggelse finder Sted, er i første ordentlige Rigsdagssamling efter denne Lovs Vedtagelse. — De ved en Revisionslovs Ikrafttræden ansatte Tjenestemænd maa uden Vederlag af nogen Art underkaste sig de Forandringer, som Revisionen maatte medføre.

3. I særlige Tilfælde kan et Kontorholdsbeløb ændres paa Finansloven.

17. Om Medhjælpssummer og Honorarer.

§ 41.

1. De ved Lønningslove eller paa Finansloven bevilgede Medhjælpssummer kan ikke benyttes til deraf at yde Vederlag til nogen Tjenestemand indenfor paagældende Styrelsesgren, medmindre dette udtrykkelig er bestemt ved Lov.

2. Til Afholdelse af Vederlag engang for alle for særligt Arbejde udenfor den egentlige Tjenestegerning kan der ved Finanslovbevilling stilles Beløb til Raadighed.

3. Aarligt tilbagevendende Honorarer kan ikke tilstaaes nogen Tjenestemand uden særlig Bevilling paa hvert Aars Finanslov. Saadanne Beløb bortfalder i Mangel af ny Bevilling ved Overgang til anden Stilling.

§ 42.

For saa vidt der overdrages en Tjenestemand en Virksomhed i Statens Tjeneste udenfor hans egentlige Tjenestestilling, bliver Vederlaget herfor at bevilge som Honorar.

18. Om borgerlige og kommunale Ombud.

§ 43.

Tjenestemænd er pligtige at modtage borgerlige og kommunale Ombud efter Lovgivningens almindelige Regler. Dog kan en Tjenestemand af den Minister, under hvem han hører, efter Ansøgning fritages for Overtagelse af et Ombud, naar det skønnes nødvendigt af Hensyn til Tjenestens forsvarlige Udførelse.

19. Om Tjenestemænds Adgang til Beskæftigelse udenfor Statstjenesten.

§ 44.

1. En Tjenestemand kan kun have Beskæftigelse

udenfor Statstjenesten, for saa vidt og i det Omfang det er foreneligt med den samvittighedsfulde Udførelse af hans Pligter som Tjenestemand og med den for Stillingen nødvendige Agtelse og Tillid.

2. Tjenestemanden skal skriftlig gøre Anmeldelse for Ministeren eller den Ministeren underordnede Myndighed, som har Ansættelsesret til paagældende Tjenestestilling, inden han kan

- paabegynde en Forretnings- eller Erhvervsvirksomhed;
- overtage en Stilling udenfor Statstjenesten, hvortil der er knyttet varig Løn;
- indtræde i en Bestyrelse eller et Repræsentantskab for et Selskab af erhvervmæssig Karakter.

3. For saa vidt den Myndighed, til hvem Anmeldelsen er indgaaet, skønner, at det vil stride mod de i denne Paragrafs 1. Stykke nævnte Hensyn, at Tjenestemanden overtager den anmeldte Beskæftigelse, meddeles det ham inden 4 Uger, efter at Anmeldelse er indgaaet, at det er ham forbudt at overtage Posten. Tjenestemanden kan forlange en af en underordnet Myndighed i saa Henseende truffen Afgørelse forelagt Ministeren.

4. Skulde det vise sig, efter at en Beskæftigelse er overtaget, enten at de Omstændigheder, som har været afgørende for Sagens Bedømmelse, ændres væsentligt, eller at der allerede ved Overtagelsen forelaa Omstændigheder, som, hvis de havde været oplyst, vilde have medført et Forbud, kan Ministeren paa et hvilket som helst Tidspunkt paalægge Tjenestemanden, at han skal frigøre sig for Beskæftigelsen.

5. Et af Ministeren givet Paabud til en Tjenestemand vedrørende hans Beskæftigelse udenfor Statstjenesten kan af Tjenestemanden indbringes for Domstolene.

20. Om Titel og Rang.

§ 45.

1. Ingen Tjenestemand kan, saalænge han staar i Statens Tjeneste, erholde anden Titel eller Rang end den, som hans Tjenestestilling medfører, eller som er knyttet til en ham af Kongen tildelt Ordensdekoration eller Hofcharge.

2. Rangskat svares ikke for den med en Tjenestestilling forbundne Rang.

21. Om Normering af Tjenestestillinger m. m.

§ 46.

1. Paa de aarlige Finanslovsforslag opføres for Lønningernes Vedkommende:

- Lønninger til de ved særlige Love vedtagne Tjenestestillinger, særlig angivet for hver Styrelsesgren saavel med Hensyn til Stillingernes Antal som med Hensyn til Lønningsdelene for de enkelte Grupper af Stillinger, som er nævnt i Normeringslov, jfr. Stk. 2.
- Lønninger til de Tjenestestillinger, hvis Antal ikke er normeret ved særlige Love, med Angivelse af Stillingernes Antal efter tidligere Finanslovbevilling og Antallet, hvortil ny Bevilling søges.

2. Tjenestestillingernes Antal i de Lønningsklasser eller Tjenestestillingsgrupper, som dertil skønnes egnede, normeres ved særlig Lov. Forøgelse af et Antal af Tjenestestillinger, som er fastsat ved særlig Lov, kan kun ske ved ny særlig Lov. Det samme gælder for herhenhørende Tjenestestillingers Oprykning til højere eller Nedsættelse til lavere Lønningsklasse. Naar ikke særlige Forhold gør anden Forelæggelsestid ønskelig, fremlægges for de Styrelsesgrenes Vedkommende, hvori Ændring i Tjenestestillingernes Antal eller Henførelse (jfr. dog Stk. 3) ønskes i det kommende Finansaar, i Begyndelsen af den ordentlige Rigsdagssamling af den paagældende Minister samlet Forslag om Ændringer.

3. Hvert 5. Aar — første Gang i den ordentlige Rigs-

dagssamling 1921-22 — kan de forskellige Tjenestegrenes Lovforslag om Normering indeholde Forslag om almindelig Regulering. Denne kan omfatte Omklassificering af Stillingerne som Stationsforstander, Postmester, Telegrafbestyrer, Toldforvalter, Fyrmester og lignende; disse Stillinger vil ikke udenfor denne almindelige Regulering kunne henføres til højere Lønningsklasse.

§ 47.

Saaftremt tvingende Omstændigheder maatte gøre det nødvendigt, kan Ministeren midlertidigt forøge Tallet paa Tjenestemænd, hvis Tal ikke er bestemt ved Loven, indtil endelig Bestemmelse kan tages ved Finansloven for det følgende Finansaar.

Kapitel 2.

Pension.

A. Bestemmelser for Tjenestemænd.

1. Almindelige Bestemmelser.

§ 48.

1. Enhver Stats-Tjenestemand, jfr. § 1, er berettiget til Pension for sig selv og for sin efterladte Enke samt til Børnepension i Henhold til denne Lov. Samme Ret til Pension tilkommer fast ansatte Tjenestemænd ved Rigsdagen eller de Stiftelser, hvis Indtægter og Udgifter bestemmes ved Finanslovene.

2. Ansættelser paa bestemt Tid giver ikke Pensionsret, medmindre anderledes fastsættes ved særlig Lov.

§ 49.

1. Pensionerne afholdes af Statskassen, forsaavidt de ikke efter de Regler, som hidtil har været gældende eller hiefter maatte blive fastsatte, udredes paa anden Maade.

2. Som Bidrag til Dækning af Udgifterne ved Pensioneringen afkortes ved hver Lønningsudbetaling 2½ pCt. i den enhver Tjenestemand tillagte Lønningsindtægt, jfr. § 50. De saaledes afkortede Beløb forbliver i Statskassen, selv om der ikke efter Tjenestemandens Afsked eller Død bliver nogen Pension at udbetale til ham selv eller til hans Enke eller Børn,

3. Statens Ydelse til Kongen og det kongelige Huses Aarpenge bærer hver især de dem vedkommende Pensioner og Understøttelser. Ved Tronskifte forholdes efter Lov Nr. 98 af 29. April 1913 om Udredelse af Hofpensioner ved Tronskifte.

§ 50.

1. Til Lønningsindtægten, som kommer i Betragtning ved Pensionsberegning, henregnes:

a) Grundlønnen med Alderstillæg og Erstatning for Naturalydelse, der er eller har været tillagte Stillingen som Lønning eller Lønningsdel.

b) personlige Tillæg, dog kun forsaavidt de er tilstaaede som Erstatning for en bortfalden pensionsgivende Indtægt, medmindre anderledes bestemmes ved Finanslov eller særlig Lov,

c) saadanne Naturalydelser (saasom Brugen af Tjenestejord, fri Bolig og Brændsel), der udtrykkelig er tillagte vedkommende som Lønning eller Lønningsdel, og hvis Værdi, forsaavidt den ikke paa anden Maade er bestemt, fastsættes af vedkommende Minister.

2. Til Lønningsindtægten henregnes derimod ikke:

- a) Ydelser, hvis særlige Bestemmelse ikke er at give Tjenestemanden en Indtægt, saasom Taffel-, Kontorholds-, Hesteholdspenge og deslige, Befordringsgodtgørelse, Flytningshjælp, Hjælp til Bolig, Time-, Dag- og Natpenge, Kørepenge, Uniform eller Uniformsgodtgørelse eller deslige. Ved de med Kontorhold, Rejsudgifter og deslige forbundne Stillinger, som ikke har faaet tillagt noget særligt Beløb til saadanne Omkostningers Bestrielse, bliver det Beløb, som dertil aarlig kan antages at medgaa, at fradrage i Stillingsens Brutto-Indtægter,
- b) Honorarer,
- c) Tilfældige Indtægter, saasom Strafandele, Belønninger og Vederlag for Overtidsarbejde.
- d) Sportler, Gebyrer, Procenter, Skrivepenge og andre visse Indtægter, Udbytteandele eller Godtgørelse herfor, Stedstillæg, personlige Tillæg af anden Art end den i 1. Stykke under b nævnte samt andre ikke i 1. Stykke udtrykkelig nævnte Indtægter, jfr, dog § 51,

§ 51.

1. Saadanne Stillinger, for hvilke en væsentlig Del af de med samme forbundne Indtægter bestaar eller har bestaaet i Sportler, Gebyrer, Procenter, Skriverpenge eller andre lovhjemlede visse Indtægter, kan ved særlig Lovbestemmelse i Henseende til Pensionsberegning henføres til Lønningsklasser, for hvilke der er fastsat Aarsløn uden Tillæg af saadanne visse Indtægter, eventuelt til andre Lønningsklasser end de, hvortil de med Hensyn til Lønning allerede er henført. Naar saadan Bestemmelse er truffet, bliver ved Pensionsberegningen vedkommendes Lønningsindtægt med Alderstillæg m.v. at opgøre, som om han i hele det paagældende Tidsrum havde været ansat i den Lønningsklasse, til hvilken han er henført i Henseende til Pensionsberegning. Det i § 49, 2. Stykke foreskrevne Fradrag i Lønningen som Bidrag til Pensioneringsudgifterne beregnes ligeledes af en paa den anførte Maade opgjorte Lønningsindtægt.

2. Saalænge den i 1. Stykke nævnte Lovbestemmelse ikke er givet, forbliver med Hensyn til Pensionsberettigelsen af de i § 50, 2. Stykke under d) nævnte visse Indtægter de hidtil gældende Regler bestaaende.

§ 52.

Naar Pension eller Ventepenge i Henhold til denne Lov i et helt Aar ikke er hævet, hjemfalder Beløbet for det Aar til den Kasse, hvorpaa samme er anvist, medmindre lovlig Forhindring senere bevises.

II. Egenpension.

§ 53.

Egenpension tilkommer efter nævnte Regler de i § 48

nævnte Personer, naar de afskediges paa Grund af Alder eller Svagelighed eller anden dem utilregnelig Aarsag. Enhver Tjenestemand er forpligtet til at søge sin Afsked fra Udgangen af den Maaned, hvori han fylder 70 Aar. Berettiget til at erholde Afsked med Pension efter nærværende Lov er Tjenestemanden, naar han har fyldt sit 65. Leveaar. For visse Klasser af Tjenestemænd kan det ved særlig Lov bestemmes, at nævnte Pligt eller Ret skal indtræde til et tidligere Tidspunkt, eller at de ved Opnaelse af en vis Levealder skal afskediges med Pension. De for Tiden gældende Forskrifter af denne Art berøres ikke af nærværende Lov.

§ 54.

1. Pensionen beregnes — udenfor det i § 55 nævnte Tilfælde — efter Tjenestemandens Pensionsalder og Pensionsindtægt.

2. Pensionsalderen er det Tidsrum, i hvilket Tjenestemanden efter sit fyldte 30te Aar har været fast ansat i Stillinger, der efter denne Lov er forbundne med Pensionsret, uanset om Tjenesten er forrettet under en eller flere Styrelsesgrene. Tjenestetid, som ligger forud for Tjenestemandens fyldte 30. Aar, kommer saaledes ikke i Betragtning ved Pensionsberegningen; er der sket Afbrydelse af Tjenesten, sammenlægges Tjenestetiderne efter det fyldte 30. Aar, medmindre Afbrydelse er sket paa Grund af Forseelse, der har medført Afsked uden Pension, i hvilket Tilfælde kun den Tid, der ligger efter saadan Afbrydelse, kommer i Betragtning som pensionsgivende, forsaavidt Bevillingsmyndighederne ikke tilsteder Afvigelse herfra.

3. Pensionsindtægten udgør, med de i det følgende nævnte Undtagelser, Gennemsnittet af den Lønindtægt, jfr. §§ 50 og 51, som Tjenestemanden har oppebaaret i de efter hans fyldte 30. Aar sidst forløbne 3 Aar før Afskedigelsen. Hvis Pensionsalderen er mindre end 3 Aar, udgør Pensionsindtægten Gennemsnittet af Lønningsindtægten i hele Tjenestetiden efter det fyldte 30. Aar.

4. Naar en Tjenestemand paa Grund af Svagelighed eller Tilskadekomst eller anden ham utilregnelig Aarsag er overgaaet fra en højere til en lavere lønnet Stilling, udgør Pensionsindtægten Gennemsnittet af Lønningsindtægten i de 3 efter hinanden følgende Aar, i hvilke Lønningsindtægten har været størst.

5. Naar en Tjenestemand afskediges med sit fyldte 70. Aar eller ved det tidligere Tidspunkt, til hvilket han er forpligtet til at søge sin Afsked, eller ved hvilket han ifølge Lov skal afskediges (jfr. § 53), saavel som ved senere Afsked, udgør Pensionsindtægten den ved Opnaelsen af 70 Aar, henholdsvis vedkommende tidligere Tidspunkt oppebaarne Lønningsindtægt, medmindre Reglen i 4. Stykke giver en højere Pensionsindtægt.

6. Pensionens Størrelse bestemmes saaledes, at:

en Pensionsalder af	indtil 2 Aar giver	$\frac{1}{10}$ af	Pensionsindtægten i	Pension
— over 2	4	"	i	—
" — " 4	7	"	i	—
" — " 7	10	"	i	—
" — " 10	15	"	i	—
" — " 15	17	"	i	—
" — " 17	19	"	i	—
" — " 19	21	"	i	—
" — " 21	23	"	i	—
" — " 23	25	"	i	—
" — " 25	27	"	i	—
" — " 27	28	"	i	—
" — " 28	29	"	i	—
" — " 29	30	"	i	—
" — " 30 Aar	"	"	i	—

7. Naar nogen ved sin første Ansættelse i en med Pensionsret forbunden Stilling har fyldt sit 35. Aar, kan det i særlige Tilfælde ved Finanslov bestemmes, at der efter de første 10 Aars Tjeneste, dog ikke før det fyldte 65. Leveaar, ved Pensionsberegningen skal godskrives ham et vist Antal Tjenestear, der fastsættes under Hensyn til Alderen ved Ansættelsen, men i det højeste 10 Aar,

8. Naar nogen forbliver i sin Stilling efter Indtrædelsen af det Tidspunkt, der medfører Pligt til at søge Afsked, bliver Pensionen ved Afskedigelsen af fastsætte, som om denne havde fundet Sted til det ommeldte Tidspunkt, altsaa uden at der tages Hensyn til senere opnaaede Lønningsstillæg, og uden at Pensionsalderen ved den senere Tjeneste forøges.

9. Indtil der ved Lov fastsættes nye Regler angaaende Pensionering af Tjenestemænd, der regelmæssig afskediges i yngre Klasser, bliver Pensionen for Tjenestemænd under Militæretaterne, naar disse i saadan Alder afskediges eller søger deres Afsked i Henhold til §§ 144, 164, 176, 181, 188, 194 og 199 i Lov om Hærens Ordning af 30. September 1909, og § 8 i Lov Nr. 69 af 1. April 1911 samt §§ 38—42 i Lov om Søværnets Ordning af 30. September 1909, forsaavidt angaar Pensionsalderen af fastsætte efter de hidtil gældende Regler. For de nysnævnte Tjenestemænd bliver, indtil anderledes ved Lov bestemmes, ved Beregningen af Tjenestetiden og Gennemsnitsbeløbet hvert Aar, hvori vedkommende har gjort Felttog eller været udkommanderet i Anledning af Krig og paa Krigsfod, at regne for to Aar.

10. Ved Pensionsberegning for saadanne, som er overgaaede fra en af de i Lovene Nr. 82 og Nr. 89 af 19. April 1907 nævnte Stillinger, der ikke er Tjenestemandsstillinger, til en Tjenestemandsstilling eller omvendt, medregnes den i den første Stilling opnaaede Pensionsalder.

§ 55.

1. Hvis en Tjenestemand ved Udførelsen af sin Tjeneste kommer saaledes til Skade, at han maa afskediges, tilkommer der ham uden Hensyn til Alder eller Tjenestetid altid i Pension $\frac{2}{3}$ af den sidst oppebaarne Lønningsindtægt (jfr. dog § 51), eventuelt af den i § 54, 4. Stykke, ommeldte Pensionsindtægt, forsaavidt Betingelserne for Pensionens Beregning efter denne Bestemmelse er til Stede.

2. Udelukket fra Behandling efter nærværende Paragraf er Tilskadekomst, som den paagældende Tjenestemand selv har hidført med Forsæt. Har han ved grov Uagtsomhed eller ved synlig Beruselse selv hidført eller dog væsentlig bidraget til Tilskadekomsten, kan Ministeren bestemme, at Pensionen efter denne Paragraf skal nedsættes eller bortfalde.

3. Ingen kan gøre Krav paa Pension efter foranstaaende Regel, medmindre han snaest muligt efter, at Tilskadekomsten er konstateret, har anmeldt det passerede for sin foresatte.

4. Bestemmelserne i § 40 i Lov om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde af 6. Juli 1916 berøres ikke af denne Lov.

5. Lige med Tilskadekomst regnes skadelige Paavirkninger af højst nogle faa Dages Varighed, der skyldes Tjenesten eller de Forhold, hvorunder den foregaar, og som medfører Tjenstedygtighed.

6. Medfører Beskadigelsen en blivende Forringelse af Arbejdsevnen, uden at den tilskadekomne dog paa Grund af samme afskediges, forholdes der i Overensstemmelse med Loven om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde samt dertil sig sluttende Bestemmelser vedrørende statsansatte.

7. Bliver den paagældende som Følge af Beskadigelsen ude af Stand til at bestride sin hidtidige Tjeneste, men dog ikke aldeles utjenstedygtig, er han pligtig

at overtage anden efter sin Uddannelse og Helbredstilstand passende Tjenestestilling indenfor samme Styrelsesgren, forsaavidt saadan tilbydes, mod vedblivende at oppebære Lønning som for den tidligere Stilling fastsat. Naar Tjenestemanden under disse Forhold forbliver i Tjenesten, udskydes Spørgsmaalet om Pensionering, indtil Afskedigelse af en af de i § 53 nævnte Aarsager eller eventuelt i Henhold til nærværende Paragrafs 1. Stykke finder Sted; vægrer han sig ved at modtage den tilbudte nye Stilling, og Afskedigelse af denne Grund finder Sted, pensioneres Tjenestemanden efter Reglerne i § 54. Den Tjenestemand, der ikke ifølge sin Udnævnelse er pligtig at lade sig stedlig forsætte, fortaber dog ikke Pensionsretten efter nærværende Paragraf, fordi han nægter at modtage en Stilling paa et andet Sted end det, hvor han hidtil har gjort Tjeneste.

§ 56.

Ingen Pension kan overstige 8,000 Kr. aarlig.

§ 57.

En kvindelig Tjenestemand, der ved Ægteskab med en Tjenestemand har opnaaet Enkepension i Henhold til §§ 64—65 eller har Krav paa saadan ved Ægtemandens Død, kan, naar hun afskediges af en af de i §§ 53 og 55 nævnte Aarsager, kun oppebære halv Egenpension efter §§ 54 eller 55; dog kan hun til enhver Tid opnaa fuld Egenpension imod at give Afkald paa Enkepension og paa Børnepension efter § 66.

§ 58.

Den Tjenestemand, hvis Stilling inddrages, efter at han har fyldt 30 Aar, er, naar der ikke tilbydes ham anden passende Stilling (jfr. § 55, 7. Stykke) med mindst samme Indtægt, berettiget til i 5 Aar at oppebære Ventepenge. Disse skal i de 3 første Maaneder være lig med den paagældendes sidste pensionsgivende Lønningsindtægt og derefter $\frac{2}{3}$ af denne Lønningsindtægt. I den Tid, Ventepengene oppebæres, er han pligtig at modtage Ansættelse i en passende Stilling med mindst samme Indtægt, som den inddragne Stilling gav. Har han ikke inden Udløbet af 5 Aar faaet Ansættelse i anden Stilling, sættes han paa Pension. De Aar, i hvilke Ventepenge har været oppebaarne, tælles ved senere Pensionsberegning som Tjenestear, men Pensionen beregnes efter Gennemsnitsbeløbet af den Lønningsindtægt, som har været oppebaaret i Tjenestestillingen, inden den paagældende kom paa Ventepenge, jfr. §§ 50, 51 og 54.

§ 59.

Udenfor det i § 61 nævnte Tilfælde kan ingen Tjenestemand afskediges med Pension, førend fulde 3 Maaneder er forløbne, efter at der er udarbejdet en Opgørelse af Pensionens Størrelse og Tjenestemanden er gjort bekendt med samme. Dette gælder ogsaa, naar Tjenestemanden selv begærer Afsked med Pension uden Angivelse af Tidspunktet for Afskedigelsen. Reglen kan kun fraviges, naar Tjenestemanden udtrykkelig begærer sig løst fra Stillingen med kortere Frist, eller naar han har undladt i behørig Tid at søge Afsked med sit fyldte 70. Aar eller ved det tidligere Tidspunkt, til hvilket han er forpligtet til at søge sin Afsked.

§ 60.

Den, som dømmes fra sin Stilling, saavel som den, der afskediges, fordi han har begaaet en i den offentlige Mening vanærende Handling, taber Retten til Pension.

§ 61.

Naar en pensionsberettiget Tjenestemand afskediges paa Grund af Tjenesteforørelser eller Misligheder, der, uden at medføre Tab af Pensionsretten i Henhold til

§ 60, svækker den for Stillingen nødvendige Agtelse og Tillid, bestemmes det ved Finanslov eller Tillægsbevillingslov, hvorvidt han skal have Pension og i bekræftende Fald af hvilken Størrelse.

§ 62.

Pension eller Ventepenge bortfalder:

a) Naar vedkommende atter ansættes eller konstitueres i en med Pensionsberettigelse forbunden Stilling. Modtager en paa Ventepenge staaende Tjenestemand ny Ansættelse eller Konstitution i en Stilling, der giver mindre Indtægt end den indtagne Stilling, beholder han dog saa meget af Ventepengene, som er nødvendigt for til enhver Tid at bringe hans Embedsindtægt op til det i den tidligere Stilling oppebaarne Beløb; ved senere Pensionering tages denne Del af Ventepengene i Betragtning som personligt Tillæg. Naar en paa ny ansat eller konstitueret Tjenestemand afskediges fra den nye Stilling, er han berettiget til, forsaavidt der ikke maatte tilkomme ham større Pension, at oppebære den Pension, han tidligere har haft, eller hvorpaa han vilde have haft Krav paa det Tidspunkt, da Udbetaling af Ventepenge ophørte;

b) naar det godtgøres, at den paagældende ved Sygdom eller Tilskadekomst forvoldte Utjenstdygtighed atter er hævet, og han desuagtet nægter at modtage fast Genansættelse i passende Stilling (jfr. § 55, 7. Stykke) for hvilken samme eller højere Løn er fastsat. Til Oplysning om den af de nævnte Aarsager pensioneredes Helbredstilstand er vedkommende Styrelse berettiget til, saa ofte det findes formaalstjenligt, dog ikke udover et Tidsrum af 10 Aar fra Afskedigelsen at regne, at kræve sig tilstillet Lægeattest, dog uden Udgift for den pensionerede; naar denne trods Opfordring undlader at fremskaffe Lægeattest, kan Styrelsen standse Pensionens Udbetaling, indtil det er bevist, at Utjenstdygtigheden vedblivende bestaar;

c) naar en paa Ventepenge staaende Tjenestemand nægter at modtage ny Ansættelse i en Stilling af den i § 58 nævnte Art;

d) naar den paagældende uden vedkommende Ministers Tilladelse modtager Tjeneste for en fremmed Stat;

e) naar han uden Ministerens Tilladelse tager Ophold i Udlandet;

f) naar han i et sammenhængende Tidsrum af 3 Aar ikke har hævet Pensionen eller Ventepengene uden senere at kunne bevise lovlig Forhindring;

g) naar han ved Dom kendes skyldig i en i den offentlige Mening vanværende Handling eller overbevises om inden sin Afsked at have gjort sig skyldig i saadant Forhold, som efter § 60 vilde have medført Tab af Pensionsretten.

§ 63.

I alle Tilfælde, hvor der til Oplysning om en Tjenestemands eller en Pensionists Helbredstilstand i Henhold til denne Lov eller ifølge Praksis udkræves Lægeattest, er vedkommende Styrelse berettiget til at forlange, at saadan skal være udstedt af en Embedslæge.

III. Enkepension og Børnepension.

§ 64.

1. Den, der bliver Enke efter en af de i § 48 nævnte Tjenestemænd, som ved Dødsfaldet enten endnu var i Tjenesten eller pensioneret eller oppebar Ventepenge, har med de i § 67 anførte Undtagelser Ret til Pension af samme Kasse som Manden.

2. Enkepensionen udgør:

a) Naar Manden endnu ikke var pensionsberettiget eller ikke havde naaet en Pensionsalder af over 5 Aar, $\frac{1}{5}$ af Mandens Lønningsindtægt, henholdsvis Pensionsindtægt, saaledes som denne efter nærværende Lovs §§

50, 51 og 54 beregnes, naar den lægges til Grund for Egenpensionen;

b) naar Mandens Pensionsalder var over 5 Aar, $\frac{1}{3}$ af Mandens Pensionsindtægt;

c) i Tilfælde, hvor Manden er omkommet ved Udførelsen af sin Tjeneste, eller afgaaet ved Døden som Følge af Tilskadekomst i Tjenesten eller har været pensioneret af saadan Aarsag (jfr. herved § 55, 2. og 5. Stykke), $\frac{1}{3}$ af den i § 55 nævnte Lønnings- eller Pensionsindtægt.

3. Naar Enken er mere end 20 Aar yngre end Tjenestemanden, bliver Enkepensionen at nedsætte med $\frac{1}{30}$ af den efter 2. Stykke beregnede Enkepension for hvert paabegyndt Aar af Aldersforskellen over 20 Aar. Dersom Ægteskabet har bestaaet i mere end 5 Aar, forøges det saaledes nedsatte Pensionsbeløb dog med $\frac{1}{20}$ af den almindelige Pension for hvert paabegyndende Aar af Ægteskabets yderligere Varighed, indtil almindelige Pensions fulde Beløb er naaet.

4. Enkepensionen kan ikke overstige 4000 Kr. aarlig, forsaavidt den ikke derved bliver større end Halvdelen af den Lønningsindtægt, som Manden sidst oppebar. Er dette Tilfældet, bliver Enkepensionen at fastsætte lig med nævnte Halvdel.

§ 65.

Forsaavidt Enken selv er eller efter Dødsfaldet bliver ansat i en Stilling, der giver Adgang til Pension, tilkommer der hende kun det halve af den i § 64 omhandlede Enkepension.

§ 66.

1. Hvor Omstændighederne taler derfor, kan der endvidere for en afdød mandlig Tjenestemands uforsørgede Børn (herunder ogsaa Stedbørn og Adoptivbørn), overfor hvilke han havde Forsørgelsespligt, af vedkommende Minister bevilges Enken følgende Pensionstillæg:

Til 1 Barn.....	180 Kr. aarlig
„ 2 Børn.....	330 - -
„ 3 „	450 - -
og for hvert Barn over 3 yderligere	100 - -

indtil hvert Barns 18. Aar; dog skal Enkepensionen i Forbindelse med de nævnte Tillæg ikke kunne overstige $\frac{3}{4}$ af Mandens sidste Lønningsindtægt. Pensionstillæggenes Bevarelse skal derhos være afhængig af, at de Omstændigheder, som har begrundet dem, vedblivende er til Stede, hvilket aarlig maa godtgøres til for vedkommende Styrelse.

2. Pensioner af tilsvarende Størrelse kan paa samme Vilkaar tilstaaes en afdød kvindelig Tjenestemands Børn, forsaavidt hun efterlader sig Enkemand, der ikke er statsansat eller statspensioneret og er ude af Stand til at forsørge de fælles Børn, samt de Børn, overfor hvilke hun alene var forsørgelsespligtig, og hvis Fader lever, men ikke er statsansat.

§ 67.

Uberettigede til Enke- og Børnepension er Tjenestemænds Enker, hvis Ægteskab er indgaaet efter Mandens 60de Aar eller paa hans Dødsleje eller efter, at han var afskediget med Pension, eller hvis Ægteskab var aldeles ophævet inden Mandens Død.

§ 68.

1. Enkepensionen bortfalder:

a) naar Enken indgaar nyt Ægteskab;

b) naar hun uden vedkommende Ministers Tilladelse modtager Tjeneste for en fremmed Stat;

c) naar hun uden Ministerens Tilladelse tager Ophold i Udlandet;

d) naar hun i et sammenhængende Tidsrum af 3 Aar ikke har hævet Pensionen, uden senere at kunne bevise lovlig Forhindring;

e) naar hun ved Dom findes skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling.

2. Hvis en Enkepension er bortfaldet derved, at Enken har indgaaet nyt Ægteskab, er hun berettiget til atter at faa den samme Pension, naar hun paa ny bliver Enke. Har ogsaa den anden Ægtefælle været Tjenestemand, tilkommer der dog kun Enken een Enkepension, nemlig den, der ved Beregningen viser sig at være størst.

3. I Tilfælde, hvor Enkepensionen af den under nævnte Aarsag bortfalder, skal dette dog ikke medføre Tab af Pensionstillæg i Henhold til § 66, men Beløbene bliver efter Enkepensionens Bortfald at udbetale til en for Børnene særlig beskikket Værge. Naar Enkepensionen bortfalder eller er bortfaldet paa Grund af nyt Ægteskab, kan Pensionstillæg til umyndige Børn ifølge Bestemmelse af Vedkommende Minister bevares eller paany tilstaa, naar det godtgøres, at de økonomiske Forhold i det nye Ægteskab er saadanne, at Hensynet til Børnenes forsvarlige Opdragelse gør det fornødent eller i høj Grad ønskeligt.

§ 69.

1. Under tilsvarende Betingelser, som ved § 64, 1. Stykke bestemt for Enker, kan der tilstaa uforsørgede fader- og moderløse Børn (herunder Stedbørn og Adoptivbørn) af de i § 48 nævnte Personer, naar disse havde Forsørgelsespligt overfor Børnene, hver en Pension af indtil 270 Kr. aarlig, men ikke under den i § 66 fastsatte Størrelse, forsaavidt og saa længe de dertil er trængende og værdige, dog ikke ud over deres 18de Aar. Deres Trang og Værdighed maa aarlig godtgøres for vedkommende Styrelse.

2. Samme Adgang til Børnepension har en afdød Tjenestemand's Børn af et tidligere Ægteskab, hvis Stedmoder eller Stedfader er i Live.

§ 70.

De foran i §§ 66 og 69 givne Bestemmelser kommer til Anvendelse med Hensyn til alle Børnepensioner, som tilstaa efter Lovens Ikrafttræden, selv om Dødsfaldet, som betinger Pensionen, er indtruffet tidligere.

IV. Overgangsbestemmelser.

§ 71.

For Tjenestemænd, som inden Forløbet af 3 Aar efter Lovens Ikrafttræden paa Grund af Alder eller Svagelighed eller anden dem utilregnelig Aarsag afskediges med Pension, og for Enker efter Tjenestemænd i pensionsberettigende Stilling, som indenfor nævnte Tidrum afaar ved Døden, er Pensionsindtægten den Lønningsindtægt (jfr. §§ 50 og 51), som Tjenestemanden har opbebaaret i det sidste Aar før hans Afsked eller Død, eventuelt den i § 54, 4. Stykke ommeldte Pensionsindtægt, forsaavidt denne er større. For Tjenestemænd, der afskediges inden 1. Oktober 1920, er Pensionsindtægten alene den Lønningsindtægt, som Tjenestemanden har opbebaaret siden 1. Oktober 1919, forholdsvis beregnet for et Aar.

2. De ved Statsbanerne ansatte, som ved Lovens Ikrafttræden er undergivne Bestemmelserne af 10. Maj 1869 om Alderdomsforsørgelse, samt disses efterladte kan ved den ansattes Afgang eller Død forlange at behandles efter de hidtil gældende Regler om Alderdomsforsørgelse i Stedet for efter Pensionsreglerne i denne Lov. Endvidere er Statsbanetjenestemænd samt Landpostbude, som efter de hidtil gældende Regler har lidt Afdrag i Lønningen til Pensionering, men afskediges paa Grund af Svagelighed eller anden dem utilregnelig Aarsag, før de endnu har opnaaet Pensionsret, berettigede til at kræve de inden Lovens Ikrafttræden til Pensionering afkortede Beløb tilbagebetalt.

3. Enhver blandt det ved Statsbanerne ansatte Loko-

motiv- og Togpersonale, som i Henhold til den ældre Lovgivning har lidt Afdrag til Pensionering af Værdien af de af ham oppebaarne Kørepenge, kan, naar Erklæring derom afgives inden 3 Maaneder efter Lovens Ikrafttræden, kræve sig — eventuelt sin Enke — tillagt Pension foruden af de Indtægter, som ifølge Loven er pensionsgivende, tillige af de Beløb, hvormed Kørepenge for vedkommende Tjenestemand i Henhold til den under 27. Maj 1908 optrykte Lov Nr. 81 af 15. Maj 1903 om Statsbanernes Ordning § 29 c før nærværende Lovs Ikrafttræden vilde have været at medregne ved Pensionsberegning, imod fremdeles som hidtil at lide et Afdrag i Lønningen, svarende til 5 pCt. aarlig af det Kørepengebeløb, af hvilket han senest svarede Pensionsbidrag.

4. Endvidere skal enhver pensionsberettiget, som forbliver i den Stilling, han beklædte ved Lovens Ikrafttræden, forsaavidt Begæring derom fremsættes inden 1. April 1925 eller ved den paagældendes tidligere indtrædende Afgang fra Tjenesten, være berettiget til ved sin Afgang at kræve sin Egenpension fastsat efter den ældre Pensionslovgivning; men naar saadant vælges, vil Pensionen være at udregne paa Grundlag af de ved Udgangen af Aaret 1918 gældende Lønningslove uden Hensyn til de ved senere Lov opnaaede Lønningsforbedringer. Ligeledes kan gifte Tjenestemænd, naar Erklæring derom afgives inden 3 Maaneder efter Lovens Ikrafttræden, begære sig med Hensyn til Enkepension (med Børnetillæg) og pligtig Enkeforsørgelse undergivne de ældre Lovgivningsregler. Forsaavidt Tjenestemandens Lønningsindtægt delvis bestaar i uviste Indtægter, som efter den ældre Lovgivning var pensionsgivende, bliver i de nævnte Tilfælde Pensionen af disse Indtægter efter den ældre Lovgivnings Regler at beregne paa Grundlag af de før Lovens Ikrafttræden oppebaarne Indtægter.

5. De Tjenestemænd, der ved Lovens Ikrafttræden havde opnaaet Pensionsret i Henhold til tidligere Lov, bevarer denne Ret, indtil Pensionsret opnaas efter nærværende Lov. Naar saadanne Tjenestemænd afaar ved Døden inden Opnaaelsen af en Pensionsalder af over 5 Aar, jfr. § 64, 2. Stykke, udgør Pensionen til deres Enke $\frac{1}{3}$ af Mandens Pensionsindtægt.

6. De af Tjenestemænd i Henhold til Lov af 5. Januar 1851 eller senere Love til Opfyldelse af Enkeforsørgelsespligten tegnede Overlevelsesser forbliver i Kraft, og de af Tjenestemænd til samme Formaal til Raadighed stillede Forsikringsdokumenter eller andre Værdipapirer forbliver til Raadighed paa de hidtil gældende Betingelser i det Omfang, i hvilket de tjener til Dækning af den pligtige Enkeforsørgelse. Disse Forsikringer eller Værdipapirer skal med de i 9. Stykke angivne Ændringer efter de hidtil gældende Regler træde i Stedet for en til den pligtige Enkeforsørgelses Beløb svarende Del af Enkepensionen efter denne Lov, naar Tjenestemanden afaar ved Døden efterladende sig Enke, men Præmierne for de pligtige Forsikringer betales med de i 8. Stykke angivne Ændringer fra Lovens Ikrafttræden af Staten og ikke af Tjenestemanden.

7. I Tilfælde, hvor Tjenestemandens Hustru selv er ansat i en Stilling, der giver Adgang til Pension, stilles ved Lovens Ikrafttræden Halvdelen af det til Raadighed værende til Tjenestemandens frie Disposition.

8. Forsaavidt Enkeforsørgelsespligten har været dækket ved pligtig livsvarig Overlevelsesserente tegnet paa de Tidspunkter, da Enkeforsørgelsespligten indtraadte, respektive forøgedes, og mod livsvarig Præmie, overtager Staten hele den fremtidige Præmiebetaling fra denne Lovs Ikrafttræden. Er Enkeforsørgelsespligten derimod fyldestgjort ved anden Art af Forsikring, saaledes at Værdien af den fremtidige Præmiebetaling, der kommer til at paahvile Staten, er større end for den efter foranstaaende normalt tegnede pligtige Overlevelsesserente, skal Tjenestemanden godtgøre Staten Forskellen derved, at han betaler et tilsvarende Antal af de først forfaldne

Præmier, og Staten først derefter overtager den resterende Del af Præmiebetalingen.

9. Er Enkeforsørgelsespligten fyldstgjort paa en saadan Maade, at der enten slet ikke skal betales fremtidige Præmier eller dog saaledes, at Værdien af den fremtidige Præmiebetaling, der kommer til at paahvile Staten, er mindre end for de normalt tegnede pligtige Overlevelsenter, skal Tjenestemanden have godtgjort Forskellen derved, at en tilsvarende Del af det pligtige Beløb noteres som frivilligt. Denne frivillige Del tjener til at forøge Tjenestemandens Enkeforsørgelse udover den i nærværende Lov fastsatte Størrelse af Enkepensionen. Naar Enkeforsørgelsespligten er dækket ved andre Værdipapirer end Forsikringsdokumenter, kan den Del, der ifølge det foregaaende noteres som frivillig, udleveres til fri Raadighed.

10. Naar Tjenestemandens Hustu, til Fördel for hvem Enkeforsørgelsen er sikret, afgaar ved Døden, saavelsom naar Ægteskabet fuldstændig opløses, eller naar Tjenestemanden udtræder af Statens Tjeneste uden at opnaa Pension, overgaar de paagældende Forsikringer eller Værdipapirer til Tjenestemandens frie Raadighed.

11. De i Statsanstalten for Livsforsikring til Opfyldelse af Enkeforsørgelsespligten tegnede Overlevelsenter er Anstalten pligtig at lade forblive i Kraft paa de hidtil gældende Vilkaar, hvad enten de forbliver til Raadighed for Staten eller stilles til fri Raadighed for Tjenestemanden. Bonus for den Tid, for hvilken Staten betaler Præmie for en pligtig Forsikring, tilfalder Staten.

B. Bestemmelser for Ministre.

§ 72.

1. De foranstaaende Pensionsbestemmelser for Tjenestemænd kommer ogsaa til Anvendelse paa Ministre, dog med følgende Lempelser:

- Berettigede til Pension for sig selv og for deres efterladte Enke samt til Børnepension er Ministrene i ethvert Tilfælde af Afgang fra Stillingen; dog kommer Bestemmelserne i §§ 60 og 61 ogsaa til Anvendelse paa dem.
- Ministrenes Pensionsalder er deres hele Tjenestetid, regnet fra deres første Udnævnelse; deres Pensionsindtægt er den af dem sidst oppebaarne Lønningsindtægt. Følgende Bestemmelser kommer ikke til Anvendelse paa Ministrene: § 53, § 54, 2.—5. Stykke, § 54, 7.—9. Stykke, § 55, 7. Stykke, § 58 og § 59.
- Der forbeholdes Kongen Ret til at fastsætte Ministrenes Egenpension højere, end Anvendelsen af foranstaaende Bestemmelser vilde medføre, dog i det højeste til Halvdelen af den faste Lønning.

2. Ved Pensionsberegning for Ministre, som er overgaaede til en Tjenestemandsstilling eller fra en saadan til Ministerstillingen, medregnes den i den første Stilling opnaaede Pensionsalder.

C. Bestemmelser for fast ansatte Haandværkere og Arbejdere ved Statsbanerne.

§ 73.

Haandværkere og Arbejdere ved Statsbanerne, som har fast Ansættelse, eller som i Overensstemmelse med de hidtil anvendte Regler fremtidig faar fast Ansættelse og modtager Ansættelsesbrev og derfor i Medfør af § 485 undergives de foranstaaende for Tjenestemænd gældende Pensionsbestemmelser, uagtet deres Lønning ikke er fastsat i Lønningslov til en fast aarlig Sum, men beregnes uge-, dag- eller timevis eller efter Akkord, henføres i pensionsmæssig Henseende henholdsvis til Statsbanernes 14. og til sammes 16. Lønningsklasse, og Opgørelsen

af deres Bidrag til Pensioneringsudgifterne saavelsom den dem vedrørende Pensionsberegning sker paa tilsvarende Maade, som i § 51 bestemt for de der omhandlede Tjenestemænd.

§ 74.

1. Ved denne Lovs Ikrafttræden ophæves Pensionslovene af 5. Januar 1851 og af 24. Februar 1858, Lov af 5. Januar 1851 om Embedsmænds Forpligtelse til at sikre deres Enker Overlevelsenter samt alle andre for Tjenestemænd hidtil gældende Pensions- og Enkeforsørgelsesbestemmelser med Undtagelse af de herhen hørende Bestemmelser i Lov Nr. 145 af 12. Marts 1918 om Foranstaltninger til Tuberkulosens Bekæmpelse.

2. Bestemmelsen i § 53 om Tjenestemænds Pligt til at søge Afsked, naar de fylder det 70. Leveaar, samt Bestemmelserne i § 54, 5. og 8. Stykke, træder dog ikke i Kraft før end den 1. Oktober 1921. De Tjenestemænd, som forinden den Dag har overskredet det 70. Aar, er forpligtede til at søge deres Afsked senest Dagen forud for den nævnte Dag.

Efterindtægt.

Ved Kommissionens Behandling af Spørgsmaalet om Ret for Tjenestemænds Efterladte til at oppebære Efterindtægt er man endes om at foreslaa, at de i Loven af 2. December 1916 om et Fjerdingaars Efterindtægt indeholdte Bestemmelser i Principet bevares. Den nævnte Lovs Regler vil derfor i det væsentligste genfindes i Forslagets 1. Del Kapitel 6, dog i noget ændret Skikkelse, og saaledes at man i selve Lovparagrafferne af blivende Karakter, der nu findes i Bekendtgørelse af 10. Oktober 1917 angaaende Regler for Gennemførelse af Loven af 2. December 1916.

Under Behandlingen i Kommissionen har man bl. a. drøftet Spørgsmaalet om at ændre Reglerne for Efterindtægtens Beregning saaledes, at man ikke medregnede Godtgørelse for Ekstra- eller Natarbejde, Vederlag for Overtidsarbejde, Akkordoverskud o. s. v., men Kommissionen har ment ikke at burde foreslaa nogen Ændring paa dette Punkt, idet man har fundet, at det vilde være rigtigt at acceptere den Betragtning, at man saavidt muligt skulde søge at bevare for Tjenestemandens Efterladte i det Tidsrum, hvori Efterindtægten udbetales, det Indtægtsniveau, som Familien har været paa i Tjenestemandens Levetid. Og Kommissionen skønner, at man i det paagældende Forhold i det hele bør lægge humane Synspunkter til Grund for sine Overvejelser, hvorfor man kan gaa med til at se bort fra, at Forudsætningen for en Del af de Indtægter, hvoraf Efterindtægtsbeløbet beregnes, er, at særlige Ydelser virkelig ydes af Tjenestemanden.

Kommissionen har endvidere drøftet Spørgsmaalet om, hvorvidt ogsaa andre end Tjenestemandens Enke og Børn skulde have Ret til at faa Efterindtægt, saaledes at man f. Eks. medtog Forældre, hvem den afdøde faktisk havde forsorget, samt Plejebørn. Det vedtoges at udtale, at der indenfor Kommissionen har været Sympati for Tanken, men at man skønner, at der er en Sammenhæng med den almindelige Lovgivning paa dette Omraade, som nødvendiggør en samlet Overvejelse.

Kapitel 3.

Lovforslaget om Efterindtægt for Tjenestemænds Efterladte.

§ 75.

1. Enken efter en Tjenestemand, som ikke stod udenfor Nummer, og som havde lovbestemt Adgang til Pension af Staten eller nød Ventepenge, Pension eller fast Understøttelse for Tjenestetid, er berettiget til i 3 Maaneder efter Mandens Død at oppebære som Efterindtægt maanedlig $\frac{1}{12}$ henholdsvis af hans sidste Tjenesteindtægt, Ventepenge, Pension eller Understøttelse. Samme Ret tilfalder den paagældendes uforsørgede Børn under 18 Aar, naar Enke ikke efterlades, samt uforsørgede forældreløse Børn under 18 Aar efter en kvindelig Tjenestemand.

2. For saa vidt der med den afdødes Stilling var forbundet Tjenestebolig, har de til Efterindtægt berettigede endvidere indenfor et Tidsrum af 3 Maaneder Ret til at blive boende i Boligen paa de for Tjenestemanden fastsatte Vilkaar. Kontorlokaler og andre til tjenstlig Brug bestemte Lokaler skal dog straks fraflyttes, ligesom det efter Omstændighederne kan paalægges de efterladte at stille i det mindste eet Beboelsesværelse til Raadighed for den, som skal beklæde Stillingen efter den afdøde.

3. Hvis der efterlades Særkuldbørn af Mandens tidligere Ægteskab, som ifølge bestaaende Regler kan faa tillagt Børnepension efter Pensionsloven, skal et saa stort Beløb, som svarer til Børnepensionen efter Pensionsloven, betragtes som tillagt Børnene som Efterindtægt, og Resten som tillagt Enken.

§ 76.

1. Hvis Tjenestemandens efterladte Enke dør inden Udløbet af de 3 Maaneder, i hvilke hun er berettiget til at nyde Efterindtægt i Henhold til denne Lov, indtræder efterladte usørgede Børn under 18 Aar i Retten til Efterindtægt.

2. Naar en Enke, som oppebærer Enkepension eller Understøttelse fra Staten, dør og efterlader sig uforsørgede Børn under 18 Aar, har disse Ret til i 3 Maaneder efter Moderens Død at oppebære maanedlig $\frac{1}{12}$ af hendes Pension (med Børnepensionstillæg) eller Understøttelse.

3. Naar Tiden for den afdøde Enkes Efterindtægt udløber, indtræder de Efterladte, uforsørgede Børn under 18 Aar i Enkens Ret til Pension, dog saaledes at Retten til Efterindtægt og Pension tilsammen kun tilkommer Børnene i indle 3 Maaneder efter Moderens Død.

§ 77.

Hvis et uforsørged Barn fylder 18 Aar eller afgaar ved Døden inden Udløbet af Efterindtægtperioden, tilfalder dets Part de øvrige til Efterindtægt berettigede.

§ 78.

I de Tilfælde, hvor Pensionen til fader- og moderløse Børn er større, end Efterindtægten vilde blive, træder Børnepensionen i Efterindtægts Sted.

§ 79.

1. Til Tjenesteindtægt henregnes hele den fra Stats-tjenesten (være sig fra en eller flere Styrelsesgrene) hidrørende varige Indtægt, hvad enten den er pensionsberettigende eller ikke, saasom Lønning, Naturalydelse (f. Eks. Brugen af Tjenestejord, Tjenestebolig og Brændsel) eller Erstatning for saadanne Ydelser, Bestillingstil-

læg, personlige Tillæg, Stedstillæg, Hjælp til Bolig, Dyr-tidstillæg, faste aarlige Honorarer, Sportler, Gebyrer, Procenter, Skriverpenge og lignende visse Indtægter, Godtgørelse for Ekstra- eller Nattjeneste, Vederlag for Overfidsarbejde, Akkordoverskud og deslige. — Derimod henregnes ikke til Tjenesteindtægten Honorarer een Gang for alle, Belønninger, Straffeandele, Sygehjælp og lignende Understøttelser, ej heller Taffel-, Kontorholds-, Hesteholdspenge og deslige, Befordringsgodtgørelse, Flytningshjælp, Time-, Dag- og Kørepenge, Uniform eller Uniformsgodtgørelse eller andre Ydelser, hvis særlige Bestemmelse ikke er at give Tjenestemanden en Indtægt.

2. Ved Tjenesteindtægts Opgørelse fradrages de forskellige mere eller mindre varige Indeholdelser, der — hvis Tjenestemanden havde levet — vilde være blevet fradraget i hans Løn til Dækning af Afdrag paa Gæld (f. Eks. Lønningsforskud), Enkeforsørgelsespræmier, Pensionsbidrag og desl.

3. For Tjenestemænd, der ikke er maanedslønnede, opgøres den paagældendes Tjenesteindtægt under Hensyn til vedkommendes normale Indtægt i et helt Aar, beregnet paa Grundlag af den paa Dødsdagen gældende Dag- eller Timeløn med Tillæg af hans faktisk oppebaarne yderligere Indtægt, hidrørende fra Akkordoverskud, Vederlag for Overtidsarbejde og deslige (jfr. Stk. 1) i det sidste Aar, i hvilket han har udført Tjeneste.

4. For maanedslønnede Tjenestemænd, der foruden den faste Løn har haft visse Indtægter, opgøres Tjenesteindtægten ved til den paagældendes faste Aarsløn paa Dødsfaldets Tid at lægge de hans Stilling tilfaldne visse Indtægter i det sidste Aar før hans Død, for saa vidt de ikke har været bestemte til Dækning af Stillingens Kontorudgifter eller deslige (jfr. Stk. 1).

§ 80.

Ved uforsørgede Børn forstaaes i dette Kapitel alle Børn (herunder ogsaa Stedbørn og Adoptivbørn), overfor hvem den mandlige eller kvindelige Tjenestemand henholdsvis Tjenestemandens efterladte Enke ifølge Lovgivningens almindelige Regler ved sin Død havde Forsørgelsespligten.

§ 81.

Efterindtægten udbetales maanedlig forud, og Begyndelsestidspunktet for Udredelsen er Dagen efter den sidste Dag eller Periode (Uge, Maaned), for hvilken der er eller bliver udbetalt Lønning, Ventepenge, Pension eller Understøttelse. Hvis en i Tjenesten afdød Tjenestemand ikke ved Dødsfaldet oppebaar Lønning, udredes dog Efterindtægten fra Dagen efter Dødsfaldet.

§ 82.

De nærmere Regler vedrørende Gennemførelsen af Bestemmelserne i dette Kapitel fastsættes af Finansministeren.

Stedstillæg.

Kommissionen har behandlet det Spørgsmaal, om si-deordnede Statstjenestemænds Lønning bør være forskellig i de forskellige Dele af Landet, om man altsaa, ligesom man har tænkt sig Lønningerne regulerede efter Tidens Konjunkturer, kunde tænke sig Lønningerne regulerede efter Stedets Konjunkturer.

Man er i sine Overvejelser herom gaaet ud fra den ved Lønningsloven af 1908 indførte Gradering af Lønningerne for visse af Told- og Trafiketaternes Lønnings-

klasser i 4 (eller 2) Satser: a) for København og Frederiksberg, b) for andre Byer og bymæssige Bebyggelser med over 2000 Indb., c) for Byer og bymæssige Bebyggelser med fra 1000 til 2000 Indb. og d) for det øvrige Land. For 1.-7. Lønningsklasse er Lønningerne for Omraaderne a), b) og c) henholdsvis 210, 150 og 90 Kr. højere end for Omraade d); for 8., 9. og 13. Lønningsklasse er Lønningerne for Omraaderne a) og b) 90 Kr. højere end for c) og d) (for Kvinder under 13. Lønningsklasse 180 Kr.) og for 12. Lønningsklasse for a) og b) 60 Kr. højere end for c) og d). For Landpostbude er Lønningerne indenfor Omraaderne a), b) og c) henholdsvis 10, 14 og 8 pCt. højere end for d). Ved den i 1908 indførte Ordning opnaedes det at faa de tidligere til forskellige Tjenestemænd efter nærmere Regler givne Huslejetillæg afløste af faste Tillæg, der indgik i Lønningerne, og det tilsigtedes endvidere for de lavere lønede Tjenestemænd at udligne den Ulighed i Udgifterne til Husleje og Skat, der fandtes at være mellem de forskellige Dele af Landet; for de andre Udgifters Vedkommende fandt man, at Forskellighederne næppe kunde komme i Betragtning ved Spørgsmaalet om et Opholdstillæg (jfr. Bemærkningerne til Lovforslaget).

Kommissionen er da ogsaa af den Opfattelse, at det Udgifterne til Husleje og til Skat, som i væsentlig Grad frembyder Forskelligheder, omend man er klar over, at en Vare her og en anden Vare der kan være dyrere eller billigere end almindeligt, men som Helhed er der, hvad der ogsaa synes at fremgaa af Prisstatistikken, kun mindre betydelige Forskelligheder i Prisniveauet for Levnedsmidler, Beklædning, Brændsel o. s. v. og rent lokale Ujævnheder i Priserne kan der næppe tages noget Hensyn til ved Lønningsansættelser. Ligeledes er man klar over, at den samme Lønning kan slaa forskelligt til paa forskellige Steder, fordi der f. Eks. i København er Anledning til adskillige Udgifter, som man ikke har paa Landet eller i Smaaabyerne, fordi man et Sted lever mellem en velstaaende Befolkning, et andet Sted mellem en fattig Befolkning, eller fordi Kravene til Selskabelighed og Omgang er forskellige o. s. v., men heller ikke saadanne Hensyn lader sig udmaale i Penge, saalidt som de mange andre Fordele eller Ulemper, der for Tjenestemanden kan være forbunden med at faa Ansættelse det ene eller det andet Sted.

Kommissionen kan derfor i Principet godkende den Forskel i Lønningerne, der har givet sig Udtryk i Anvendelsen af forskellige Lønssatser i Loven af 1908, og

som er beregnet paa at modsvare Huslejens og Skatternes forskellige Højde i Byerne og paa Landet; dog mener man for det første, at Principets Anvendelse ikke kan begrænses til de forholdsvis faa, om end meget omfattende Klasser af Tjenestemænd, overfor hvilke det nu er anvendt, men bør udvides til at være almindeligt gældende, og for det andet, at der bør foretages visse Forandringer i de Regler, hvorefter Principet nu er bragt til Udførelse.

Kommissionen foreslaar, at der for selve Lønningen kun gives én Sats for hele Landet, men at Tjenestemænd, der har deres Tjenestested i Byerne, faar et ikke pensionsgivende Stedstillæg, hvis Størrelse er forskelligt efter Tjenestestedet.

Idet der med Hensyn til Enkelthederne henvises til selve Forslaget (Kapitel 4), skal her bemærkes følgende:

Det foreslaas, at Stedstillæg ydes efter tre forskellige Satser, saaledes at den højeste Sats gælder for det Omraade, der nu i Almindelighed betegnes som Hovedstaden (København, Frederiksberg og Gentofte Kommuner), den mellemste Sats gælder for de Købstæder, der ifølge Folketællingen 1916 havde over 15000 Indbyggere, og den laveste Sats for Købstæder og Stationsbyer med 2000-15000 Indbyggere.

I Forhold til den nuværende, for Told- og Trafikatterne bestaaende Ordning, er den væsentligste Forskel i Klassificeringen, at Grænsen ved 1000 Indbyggere er ophævet, og at de største Provinsbyer er udskilt som en særlig Klasse efter Grænsen 15000 Indbyggere. Endvidere bortfalder Bestemmelsen om, at Folketallet hvert 5. Aar af sig selv regulerer Lønnen. Man har overhovedet nærmest været tilbøjelig til at skærpe Betingelserne for Retten til Stedstillæg, og naar Grænsen ved 2000 Indbyggere er foreslået opretholdt, har det for flere Byers Vedkommende kun været af den Grund, at man ikke har ment det rigtigt at bryde for stærkt med den nugældende Ordning. Ved at aabne Mulighed for, at der ved Finansloven kan foretages Forandringer i Byernes Gruppering, er der givet Hovedreglerne den fornødne Elasticitet.

Ved Fastsættelsen af Satserne for Stedstillæget er man gaaet ud fra følgende Betragtninger.

Den samlede Udgift til Husleje og til kommunal Skat vil efter Forholdene i 1916, og idet Huslejen for Landdistrikterne ansættes efter Skøn, stille sig omtrent paa følgende Maade for en Indtægt af henholdsvis 2000, 3000 og 4000 Kr.

For en Indtægt af		Hovedstaden	Større Provinsbyer	Mindre Provinsbyer	Landdistrikterne
2000 Kr.	Husleje (2 à 3 V.)	320	210	170	c. 120
	Kommunal Skat	70	110	110	60
		Ialt	390	280	180
3000 Kr.	Husleje (3 à 4 V.)	430	310	245	c. 200
	Kommunal Skat	110	230	230	100
		Ialt	540	475	300
4000 Kr.	Husleje (4 à 5 V.)	580	425	325	c. 250
	Kommunal Skat	180	330	330	180
		Ialt	760	655	430

Herefter skulde Udgifterne til Bolig og Skat for Beboerne af Lejligheder paa 2 à 3-4 à 5 Værelser i Hovedstaden være 210 à 330 Kr. højere end paa Landet. Den tilsvarende Forskel mellem større Provinsbyer og Landet bliver 140 à 325 Kr. og mellem mindre Provinsbyer og Landet 100 à 225 Kr.

Der kunde nu være Tale om at fastsætte Stedstillæget forskelligt efter Lønnens Højde; de ovennævnte Tal giver Støtte for en saadan Tanke, som ogsaa har været drøf-

tet i Kommissionen. Man har dog anset det rettest, at Stedstillæget ansættes til samme Beløb for høje og lave Lønninger paa samme Tjenestested, fordi de højere Indtægter, der giver en vis Frihed til Omlægning af Forbruget, næppe i samme Grad som de lavere har det Løn-Supplement behov, som Stedstillæget repræsenterer.

Under Hensyn til det anførte har Kommissionen foreslaet, at der for de tre forannævnte Grupper af Byer ydes et Stedstillæg, ens for alle Lønninger (dog - for

at undgaa Urimeligheder — med en procentvis Begrænsning for de laveste Lønninger), men med forskellig Sats for hver Gruppe. Med Støtte i de ovennævnte Tal foreslaas Satserne 270, 210 og 150 Kr. aarlig, henholdsvis for Hovedstaden, de større Købstæder og de mindre Byer.

Til Oplysning om, hvorledes Spørgsmaalet om Stedstillæg er ordnet i nogle fremmede Lande, skal anføres følgende:

I *de tyske Stater* ydes der Tjenestemændene Boligpenge som Tilskud til Lønningen. Det Beløb, der ydes,

er i de fleste Stater (ligesom for Rigtstjenestemændene) varierende baade efter Stillingen og Tjenestestedet. Til Grund for Inddelingen efter Tjenestested lægges i Regelen Indbyggerantallet. Som Eksempel paa en Boligpenge-Ordning af denne Art kan nævnes den, der findes i *Baden*, og hvis Hovedtræk gengives nedenfor.

Samtlige Stats-Tjenestemænd er inddelte i 10 Tjenesteklasser (A—K) og samtlige Tjenestested (Kommuner) i 5 Grupper (I—V). Idet Tjenesteklasser og Kommunergrupper kombineres, tildeles Boligpengene efter nedenstaaende Tarif:

Tjenesteklasse	Aarlig Lønning Rmk.	Aarligt Beløb af Boligpenge i Kommunergrupperne:				
		I Rmk.	II Rmk.	III Rmk.	IV Rmk.	V Rmk.
A	10000—14000	1800	—	—	—	—
B	4200— 9500	1200	900	750	600	500
C	2000— 6800	1050	750	600	500	400
D	1200— 5400	900	650	540	450	350
E	2500— 5200	750	600	480	400	300
F	2200— 4500	680	520	420	360	260
G	1300— 3600	600	450	360	300	230
H	1500— 3000	520	400	320	260	200
I	1300— 2600	450	350	280	230	170
K	1000— 1900	400	300	250	200	150

I andre tyske Stater udmaales Boligpengene alene efter Stillings Art uden Hensyn til Tjenestestedet. Dette er f. Eks. Tilfældet i *Bayern*, hvor Systemet med Kombination af Tjenesteklasse og Tjenestested indførtes 1904, men atter ophævedes i 1908, fordi man fandt, at hvis der skulde tages Hensyn til Boligens Dyrhed, burde der ogsaa tages andre Forhold i Betragtning (Prisen paa almindelige Livsfornødenheder, Skattens Højde, Omkost-

ningerne ved Opdragelse og Oplærelse af Børn o. s. v.). I *Østrig* bestaar Lønningen for Statstjenestemændene af tre Dele:

1) „Gehalt“ (den egentlige Lønning), 2) „Aktivitätszulage“ og 3) „Funktionszulage“. Alle Tjenestemænd er inddelt i 11 Rangklasser med følgende Lønninger (Beløbene angives i østrigske Kroner):

Rangklasse:

I:	24000 Kr.
II:	20000 „
III:	16000—18000 „
IV:	14000—16000 „

Rangklasse:

V:	10000—14000 Kr.
VI:	6400— 8800 „
VII:	4800— 6400 „
VIII:	3600— 4800 „

Rangklasse:

IX:	2800—3600 Kr.
X:	2200—2800 „
XI:	1600—2200 „

Til Tjenestemænd i Rangklasserne I—IV ydes der „Funktionszulage“ fra 4000 til 28000 Kr. uden Hensyn til Tjenestestedet.

Til Tjenestemænd i Rangklasserne V—XI ydes der et „Aktivitätszulage“, som i Wien udgør henholdsvis 2200, 1840, 1610, 1380, 1200, 960 og 720 Kr. aarlig. For andre Tjenestesteder beregnes Tillæget i Forhold til disse Summer, nemlig med

80 %	i Byer med over 80 000 Indb.
70 %	i „ „ 40—80 000 „
60 %	i „ „ 10—40 000 „
50 %	i „ „ under 10 000 „

I *Sverrig* ydes der efter de for de forskellige Grene af Administrationen fastsatte Lønningsreglementer i stort Omfang Huslejetillæg (hyresbidrag) eller Stedstillæg (ortstillæg), der i Almindelighed udgør en vis Procent (10, 15, 20 ell. a.) af Lønnen, men dog begrænses af et Maksimalbeløb. Jernbane-, Post-, Told- og Telegrafvæsenet o. s. v. har hver sine Regler og hver sin Inddeling af Tjenestestederne i Grupper efter Stedets Dyrhed. Af Socialstyrelsen er der i 1916 udarbejdet et Forslag til „Dyrortsgruppering“ af samtlige Kommuner i 7 Grupper, hvilket Forslag tjener til Vejledning for Administrationerne ved deres Gruppering af Tjenestestederne.

Kapitel 4.

Lovforslaget om Stedstillæg.

§ 83.

1. Der ydes samtlige Statstjenestemænd, hvis Tjenestested er beliggende indenfor de i § 84 nævnte Byer, et ikke-pensionsgivende Tillæg, der benævnes Stedstillæg.

2. Personer, der er ansatte paa Prøve i Stillinger, som er nævnt i denne Lov, og hvis Løn i Prøvetiden er fastsat ved Lov, ydes Stedstillæg efter samme Regler som for Tjenestemænd. Det samme gælder Elever, for saa vidt deres Løn er fastsat ved Lønningslov eller anden særlig Lov.

§ 84.

1. Stedstillæget udgør: for de i Stk. 2 under a) nævnte Byer 270 Kr. aarlig, dog ikke over 20 pCt. af Grundlønnen for den paagældende Lønningsklasse eller Stillings; for de under b) nævnte Byer 210 Kr. aarlig, dog ikke over 15 pCt. af Grundlønnen; for de under c) nævnte Byer 150 Kr. aarlig, dog ikke over 10 pCt. af Grundlønnen.

2. Under a) henhører København, Frederiksberg og Gentofte Kommuner.

Under b) henhører følgende Købstæder (med dertil

ved Folketællingen i 1916 henregnede Forstadsbebyggelser): Allinge-Sandvig, Assens, Bogense, Faaborg, Frederikshavn, Frederikssund, Grenaa, Herning, Hillerød, Hjørring, Hobro, Holbæk, Holstebro, Kalundborg, Kerteminde, Korsør, Køge, Lemvig, Løgstør, Maribo, Middelfart, Nakskov, Neksø, Nibe, Nyborg, Nykøbing F., Nykøbing M., Nykøbing Sj., Næstved, Ribe, Ringkøbing, Ringsted, Rudkøbing, Rødby, Rønne, Saksøbing, Silkeborg, Skagen, Skanderborg, Skelskør, Skive, Slagelse, Sorø, Stege, Storehedinge, Struer, Stubbekøbing, Sæby, Thisted, Varde, Viborg og Vordingborg samt Marstal Handelsplads og følgende Stationsbyer: Brønderslev, Dragør, Glostrup, Haslev, Holte, Kastrup, Kongens Lyngby, Odder, Skjern, Søborg (Gladsaxe Sogn), Vamdrup og Vejen.

3. Tjenestemænd, der ikke har fast Tjenestetid, oppebærer Stedstillæg efter det Sted, hvor de bor.

4. Samtlige Tjenestemænd under Søværnet betragtes som havende Tjenestested i København.

§ 85.

For Tjenestemænd, der har Tjenestebolig, udgør Stedstillægget kun Halvdelen af de i § 84, Stk. 1 nævnte Beløb.

§ 86.

1. Til Tjenestemænd, der har Tjenestested, henholdsvis Bopæl, i en ikke i § 84 nævnt Kommune, i hvilken Udgifterne til Husleje og til kommunal Skat af det i § 97 omhandlede Nævn skønnes at være større end de tilsvarende gennemsnitlige Udgifter i de i § 84, Stk. 2 under c) eller under b) nævnte Byer, kan der ved Bevilling paa Finansloven ydes Stedstillæg af samme Størrelse som i Byerne under c) henholdsvis b).

2. Hvis Udgifterne til Husleje og til kommunal Skat i en af de i § 84, Stk. 2 under c) nævnte Byer af det i § 97 omhandlede Nævn, skønnes at være større end de tilsvarende gennemsnitlige Udgifter til Byerne under b), kan Stedstillægget for den vedkommende By ved Bevilling paa Finansloven forhøjes til det for Byerne under b) fastsatte Beløb.

3. Hvis Udgifterne til Husleje og til kommunal Skat i en af de i § 84, Stk. 2 under c) nævnte Byer viser sig at være saa lave, at de af det i § 97 omhandlede Nævn skønnes ikke at kunne begrunde Ydelsen af Stedstillæg, kan det ved Finanslov fastsættes, at der intet Stedstillæg ydes til Tjenestemænd med Tjenestested i vedkommende By.

§ 87.

Stedstillægget udbetales forud for 3 Maanedre ad Gangen den 1. hver af Maanederne Juni, September, December og Marts og beregnes efter det Sted, hvor den paagældende Tjenestemand gør Tjeneste, henholdsvis har Bopæl, den 1. i den Maaned, i hvilken Beløbet udbetales.

§ 88.

Finansministeren forelægger, efter Indstilling fra det i § 97 omhandlede Nævn, i Rigsdagssamlingen 1921—22 Forslag til Lov om Revision af de i dette Kapitel givne Bestemmelser om Stedstillæggenes Størrelse og om Byernes Gruppering.

Kapitel 5.

Dyrtdstillæg.

§ 89.

Efter Foranstaltning af Indenrigsministeren indhentes der af Kommunalbestyrelserne i København, Frederiksberg og Gentofte Kommuner, samtlige Købstadkommuner og mindst 100 Landkommuner med større bymæssige Bebyggelser for den første Uge i hver af Maanederne Januar, April, Juli og Oktober Oplysninger om de i Kommunen gældende Detailpriser paa de almindeligste Fødevarer, Beklædningsgenstande, Brændsels- og Belysningsmidler. Oplysningerne afgives af Kommunalbestyrelserne paa dertil indrettede Formularer til Det statistiske Departement senest den 15. i hver af de fornævnte Maanedre. Desuden indhentes der fra de samme Kommuner en Gang aarlig Oplysning om Huslejen for almindelige Beboelseslejligheder.

§ 90.

1. Paa Grundlag af de fra Kommunalbestyrelserne modtagne Indberetninger udregner Det statistiske Departement for hvert Kvartal Gennemsnitspriser for hver Vare, henholdsvis for Hovedstaden (København, Frederiksberg og Gentofte Kommuner) for Købstæderne og for Landkommunerne, og for hvert af Halvaarene April—September og Oktober—Marts beregnes dernæst en Pris for hver Vare efter Gennemsnittet af de paagældende Kvartalspriser for de 3 Grupper af Kommuner. For Huslejen beregnes et tilsvarende Gennemsnitstal for de 3 Grupper af Kommuner.

2. Ved Beregningen af Gennemsnitspriserne benyttes Oplysninger om Varepriserne i de enkelte Kommuner offentliggøres af Det statistiske Departement.

§ 91.

1. For et Familieregnskab, der med Hensyn til Størrelse og Forbrugets Fordeling saa nær som muligt falder sammen med det af Det statistiske Departement ved Beregningen af Bevægelsen i Detailpriserne hidtil benyttede Normalregnskab, beregnes for hvert af Halvaarene April—September og Oktober—Marts Udgiften til Fødevarer, Beklædning, Brændsel og Belysning samt Bolig. Beregningen foretages med Benyttelse af de i § 90 nævnte Halvaarsgennemsnit for Varepriserne. Det Udgiftsbeløb for Bolig, der fremgaar af de en Gang aarlig tilvejebragte Oplysninger om Huslejens Størrelse, benyttes ved Beregningen for de to efter Oplysningernes Tilvejebringelse og Bearbejdelse følgende Halvaar.

2. De i denne Paragrafs 1ste Sik. omhandlede Beregninger skal være tilendbragte senest den 20. Febr. og den 20. August og anvendes ved Beregningen af Dyrtdstillægget for det næstfølgende Halvaar, April—September og Oktober—Marts.

§ 92.

1. Der tilkommer enhver Tjenestemand et ikke pensionsgivende Dyrtdstillæg, der udbetales maanedlig og forud sammen med Lønningen.

2. Personer, der er ansat paa Prøve i Stillinger, som er nævnt i denne Lov, og hvis Lønning i Prøvetiden er fastsat ved Lov, tilkommer der Dyrtdstillæg efter samme Regler som for Tjenestemænd. Det samme gælder Elever, for saa vidt deres Løn er fastsat ved Lønningslov eller anden særlig Lov.

3. For Halvaaret Oktober 1919—Marts 1920 fastsættes Dyrtdstillægget saaledes: a) for gifte Mænd, for saadanne Enkemænd, Enker, fraskilte og fraseparerede Mænd og Kvinder, som har egen Husstand eller hvem der paa-

hvilere Forsørgerligt overfor Børn under 18 Aar, samt for saadanne ugifte, hvem saadan Forsørgerligt paa-hvilere og som har egen Husstand, 540 Kr. aarlig, dog ikke over 30 pCt. af den paagældende Tjenestemand's Grundløn og Alderstillæg tilsammen; b) for alle øvrige mandlige og kvindelige Tjenestemænd 360 Kr. aarlig, dog ikke over 20 pCt. af Grundløn og Alderstillæg tilsammen.

4. For Tiden efter Marts Maaned 1920 beregnes Dyrtidstillæget efter følgende Regler: For hver fulde 3 pCt., hvormed Summen af de i § 91 nævnte Udgiftsposter stiger over eller falder under det af Det statistiske Departement for Januar 1919 beregnede tilsvarende Udgiftstal for Normalregnskabet, forhøjes eller nedsættes Dyrtidstillæget med 54 Kr. aarlig for de i Stk. 3 under a) nævnte og med 36 Kr. aarlig for de under b) nævnte Tjenestemænd. Dog kan Dyrtidstillæget ikke overstige 702 Kr. aarlig for de under a) nævnte og 468 Kr. aarlig for de under b) nævnte Tjenestemænd. For hver 54 Kr. Dyrtidstillæget for de under a) nævnte forhøjes over eller nedsættes under 540 Kr., forhøjes eller nedsættes den i Stk. 3 nævnte Grænse af 30 pCt. med 3 pCt. For hver 36 Kr. Dyrtidstillæget for de under b) nævnte forhøjes over eller nedsættes under 360 Kr., forhøjes eller nedsættes den i Stk. 3 nævnte Grænse af 20 pCt. med 2 pCt.

5. Naar samlevende Ægtefæller begge er berettigede til Dyrtidstillæg, udbetales der hver af Ægtefællerne Halvdelen af det største Tillæg, som en af dem kan opnaa.

§ 93.

Der tilkommer enhver, som uden at være Statstjenestemand oppebærer et ved Lønningslov eller anden særlig Lov fastsat Honorar, et Dyrtidstillæg, der udgør 3 pCt. af Honorarbeløbet for hver 54 Kr., der ydes i Dyrtidstillæg til de i § 92, Stk. 3 under a) nævnte Tjenestemænd.

§ 94.

Enhver, der pensioneres i Henhold til denne Lov, ydes der et Dyrtidstillæg efter Reglerne i § 92, dog at Pensiones Størrelse uden Tillæg af Konjunkturtillæg (jfr. Kapitel 6) træder i Stedet for Grundløn og Alderstillæg ved Anvendelsen af Grænsebestemmelserne for Dyrtidstillægtes Størrelse.

§ 95.

Dyrtidstillæget udbetales efter den højere Sats, jfr. § 92, Stk. 3 og 4, for saa vidt Tjenestemanden opfylder Betingelserne herfor senest Dagen før Tillæget forfalder til Betaling.

§ 96.

Administrationen er bemyndiget til at forlange de til Dyrtidstillægtes Beregning nødvendige Oplysninger afgivne af de paagældende paa Tro og Love. I Vægrings-tilfælde fortabes Retten til Dyrtidstillæget.

§ 97.

1. Der nedsættes et Nævn, hvis Formand og Næstformand udnævnes af Kongen for 4 Aar, og hvortil Finansministeren og hvert af Rigsdagens Ting vælger 2 Medlemmer samt 2 Suppleanter, ligeledes for 4 Aar. Nævnets Udgifter, herunder Dagpenge til Medlemmerne, bevilges paa Finansloven.

2. Det paa-hvilere Nævnet: at udarbejde de Bestemmelser, der vil være gældende for Kommunalbestyrelsernes Indberetninger om Detailpriser (jfr. § 89).

at foretage den i § 91 omhandlede Beregning og snarest gørligt efter Beregningens Tilendebringelse at gøre Indstilling om Resultatet til Rigsdagen og til Finansministeren, der i Statstidende offentliggør de Tal, der angiver Dyrtidstillægtes Størrelse for det følgende Halvaar.

3. Nævnets Beslutninger afgøres ved simpel Stemmerflerhed blandt samtlige dets Medlemmer, idet dog Næstformanden kun deltager i Afstemningen, hvis Formanden er forhindret i at deltage.

§ 98.

1. Bestemmelserne i Kapitel 5 bringes til Anvendelse for Færøerne med de ved de lokale Forhold nødvendiggjorte Afgørelser; det nærmere herom fastsættes ved gl. Resolution.

2. For Tjenestemænd, der har Bopæl i Grønland, er Bestemmelserne i Kapitel 5 ikke gældende. Det samme gælder Tjenestemænd med Bopæl udenfor Landets Grænser.

Kapitel 6.

Konjunkturtillæget.

§ 99.

1. Der ydes samtlige Statstjenestemænd et ikke pensiongivende Tillæg, der udbetales maanedlig og forud sammen med Lønningen og benævnes Konjunkturtillæg.

2. Personer, der ansatte paa Prøve i Stillinger, som er nævnt i denne Lov, og hvis Løn i Prøvetiden er fastsat ved Lov, ydes Konjunkturtillæg efter samme Regler som for Tjenestemænd. Det samme gælder Elever, for saa vidt deres Løn er fastsat ved Lønningslov eller anden særlig Lov.

§ 100.

For Tjenestemænd, hvis Grundløn og Alderstillæg tilsammen er indtil 1499 Kr., udgør Konjunkturtillægget 40 % af Lønnen fra 1500—1599 Kr. — — 600 Kr. aarlig

- 1600—1799	- — —	630	- —
- 1800—2399	- — —	660	- —
- 2400—2899	- — —	680	- —
- 2900—3399	- — —	720	- —
- 3400—3899	- — —	750	- —
- 3900—4399	- — —	780	- —
- 4400—4899	- — —	810	- —
- 4900—5399	- — —	840	- —
- 5400—6399	- — —	900	- —
- 6400—7399	- — —	960	- —
- 7400—8399	- — —	1080	- —
- 8400—10399	- — —	1200	- —
10400 Kr. ell. derover	— — —	1440	- —

§ 101.

Enhver, der pensioneres i Henhold til denne Lov, ydes der et Konjunkturtillæg, som beregnes efter Pensionens Størrelse i Overensstemmelse med Skalaen i § 100. Det udbetales maanedlig og forud sammen med Pensionen.

§ 102.

1. Bestemmelser i dette Kapitel er gældende indtil 1. April 1911.

2. Finansministeren forelægger inden Udgangen af Aaret 1920 Forslag til Lov om Bestemmelsernes Revision.

Særlige Ydelser.

§ 1239.

Tjenestebolig.

Tjenestebolig kan indrettes for saadanne Tjenestemænd, af hvem det forlanges, at de ogsaa udenfor den egentlige Tjenestetid skal være i Stand til at føre et effektivt Tilsyn med den Virksomhed, de leder eller overvaager, og i givet Tilfælde skal kunne tilkaldes paa alle Døgnet's Tider.

En Tjenestemand er pligtig at overtage en ham anvist Tjenestebolig mod herfor at lide Afkortning i Lønnen efter § 36, 1. Stykke.

De om Tjenesteboliger gældende Bestemmelser finder ikke alene Anvendelse paa Boliger i Statens Bygninger, men ogsaa paa saadanne Boliger, som Staten lejer for at anvende dem som Tjenesteboliger.

§ 1240.

Befordringsgodtgørelse.

Befordringsgodtgørelse kan enten ydes efter Regning eller med faste Beløb, som dog ikke maa overstige, hvad der maa antages virkelig at medgaa til Befordringsudgifter i tjenstligt Øjemed.

§ 1241.

Time- og Dagpenge paa Tjenesterejser og ved midlertidig Udstationering.

Time- og Dagpenge for Tjenesterejser kan kun gives i Tilfælde, hvor Tjenestemanden i tjenstligt Øjemed er fjenet mere end 2 km fra Hjemstedet. Iøvrigt skal Godtgørelsen fastsættes saaledes, at den ikke overstiger de Udgifter, som Fraværelse fra Hjemstedet maa forudsættes nødvendigt at paaføre Tjenestemanden.

Ved Udstationering ydes med de samme Begrænsninger, som foran nævnt, i de første 30 Dage, fulde Time- og Dagpenge som for Tjenesterejser; efter Forløbet af dette Tidsrum gives Ydelserne kun med nedsatte Beløb, omtrent svarende til Halvdelen af de fulde Time- og Dagpenge. Naar Tjenestemanden under Udstationering foretager Tjenesterejser, oppebærer han indenfor de første 30 Dage intet yderligere herfor, men derefter suppleres hans nedsatte Time- og Dagpenge, saaledes at der for de paagældende Dage oppebæres fulde Time- og Dagpenge som for Tjenesterejser; Tjenestemand, hvis Hovedvirksomhed foregaar paa Rejse som inspektionshavende eller lign., oppebærer under Udstationering for hele Perioden fulde Dagpenge med Tillæg for Rejsedage af $\frac{1}{3}$ af Timepengenes, henholdsvis Dagpengenes Beløb. Ved Siden af Time- og Dagpenge ved Udstationering kan oppebæres Natpenge for Tjeneste forrettet i Nattimer, jfr. § 1248.

Time- og Dagpengenes Størrelse og de nærmere Regler for Beregningen fastsættes ved Bevilling paa Finansloven.

§ 1242.

Flyttegodtgørelse.

Forflyttes en Tjenestemand til andet Opholdssted, tilstaaes der ham altid Godtgørelse af Befordringsudgifter for egen Person, Husstand og Bohave, herunder dog ikke Arbejds løn til Ud- og Indpakning, Læsning og Op- og Nedbæring.

Sker Forflyttelsen i Anledning af Forfremmelse eller efter Ansøgning, fremkaldt ved Opslag om ledig Stilling, ydes der ham yderligere Godtgørelse for eventuelt Huslejetab, dog ikke over 10 pCt. af Grundløn og Alderstillæg samt eventuelle Dyrtidstillæg og Konjunkturtillæg for vedkommende Tidsrum, eller Udgifter foranlediget ved dobbelt Husførelse, dog højst $\frac{3}{4}$ af den for Tjenesterejser fastsatte Godtgørelse og ialt ikke over 20 pCt. af 1 Aars Grundløn og Alderstillæg samt eventuelle Dyrtidstillæg og Konjunkturtillæg. Godtgørelserne beregnes altid, som om Lejemaalet var indgaaet med sædvanlig Opsigelsesvarsel, selv om Lejemaalet er indgaaet for længere Tidsrum. Ministeren er dog bemyndiget til i særlige Tilfælde at foretage Afgivelser fra disse Bestemmelser.

Sker Forflyttelse uansøgt, kan der, foruden de i 1. og 2. Stykke omhandlede Refussioner, tilstaaes en yderligere Godtgørelse, der beregnes saaledes: 4 eller 2 pCt. af den umiddelbart før Forflyttelsen oppebaarne aarlige Grundløn med Alderstillæg samt eventuelle Dyrtidstillæg og Konjunkturtillæg, henholdsvis for gifte (Enkemænd, Enker, fraskilte og fraseparerede) og ugifte, samt Dagpenge for 6 eller 3 Dage henholdsvis for gifte (Enkemænd, Enker, fraskilte og fraseparerede) og ugifte.

Sker Forflyttelsen samtidig med Tjenestemandens Tilbagekomst fra Militærtjeneste eller efter at han har staaet udenfor Nummer, eller i Anledning af Tjenesteforæelser, ydes dog kun Godtgørelse efter 1. Stykke.

De nærmere Regler for Beregning af de i 1.—3. Stykke omhandlede Godtgørelser fastsættes af vedkommende Minister.

§ 1243.

Vederlag for Overarbejde og Arbejde udenfor den egentlige Tjenestegerning.

Naar der for Tjenestemænd er fastsat en vis højeste Tjenestetid, kan der efter nærmere af vedkommende Minister givne Regler tilstaaes særligt Vederlag for Arbejde, der udføres udenfor den saaledes fastsatte Tjenestetid (Overarbejdspenge) dog at Forudsætningen for saadan Ydelse er, at Overskridelsen af Tjenesten ikke unddrager sig Kontrol. Lignende Godtgørelse kan paa samme Maade tilstaaes for Arbejde, udført paa de for Tjenestemanden fastsatte Ferie- og Fridage. Angaaende Vederlag engang for alle for særligt Arbejde udenfor den egentlige Tjenestegerning henvises til § 41, 2. Stk.

§ 1244.

Bortset fra de i foranstaaende almindelige og i de nedenfor følgende særlige Bestemmelser for enkelte Afdelinger nævnte Ydelser, maa ingen Tjenestemand oppebære nogen Ydelse udover den faste Lønning med Stedtillæg, Dyrtidstillæg og Konjunkturtillæg for det ham paalagte Arbejde eller i Anledning af samme uden særlig Lovhjemmel, der, forsaavidt den gives ved Finanslov, skal fremgaa af Lovens Tekst, og, naar den oppebæres i mere end et Finansaar, skal være saaledes hjemlet for hvert Finansaar.

§ 1248.

Timegodtgørelse for Nattjeneste (Natpenge).

Timegodtgørelse for Nattjeneste tilkommer enhver Tjenestemand, der efter speciel udtrykkelig Ordre fra en foresat eller ifølge en af en overordnet fastsat Tjenestefordeling forretter Tjeneste, som helt eller delvis falder indenfor Tiden mellem Kl. 10 Aften og Kl. 6 Morgen.

Godtgørelsen Størrelse bestemmes ved Finansloven. De nærmere Regler for Beregningen fastsættes af vedkommende Minister.

§ 1249.

Kørepenge og Sejltillæg.

Til Lokomotivførere, Lokomotivfyrbødere, Togførere, Jernbanepakmestre, Togbetjente og Kedelpassere, til Postkontrollører, Postassistenter og Overpakmestre og til Toldassistenter, samt dem der virker som saadanne, gives der for Fraværelsen fra Hjemstedet i Anledning Tjeneste i Tog, Færger og Skibe Time- og Dagpenge med Beløb, som svarer omtrentlig til to Trediedele af de for Tjenesterejser fastsatte Beløb. Hvor Styrelsen ikke stiller Lokale til Natophold til Raadighed, kan der tilstaa en Godtgørelse herfor, men saaledes, at det samlede Beløb for vedkommende Døgn holdes indenfor de fulde Dagpenges Beløb. Desuden kan der for saadan Tjeneste, forrettet i Nattimerne, men ikke iøvrigt for Fraværelse fra Hjemstedet i disse Timer, gives Natpenge, jfr. § 1248. For Ture, der medfører Ophold i Udlandet, kan Beløbet efter Ministerens Bestemmelse forhøjes.

Naar nogen blandt de her nævnte Tjenestemænd efter særlig Ordre foretager Tjenesterejser eller midlertidig er udstationeret, oppebærer han de for saadanne Tilfælde fastsatte Time- og Dagpenge og tillige for Ture fra Udstationeringsstedet $\frac{2}{3}$ af Kørepengene eller Sejlpenge og eventuelt $\frac{2}{3}$ af den særlige Godtgørelse for Natophold.

Til Færge- og Skibspersonale ydes der Sejlpenge efter følgende Satser pr. sejlet Dobbelttur:

	14-15 Lønklasse	Højere
Kalundborg—Aarhus	3.—	4.—
Gedser—Warnemünd	0.90	1.20
København—Malmø	0.75	1.—
Korsør—Nyborg	0.60	0.80
Masnød—Orehoved, Helsingør—Helsing- borg, Odde-sund og Sallingsund	0.24	0.32
Strib—Fredericia	0.18	0.24

§ 1250.

Fejltællingsgodtgørelse.

Til Tjenestemænd, som har et Pengeansvar under Vilkaar, som efter Tjenestens Art særlig udsætter dem for at lide Tab, kan der gives en Fejltællingsgodtgørelse.

Almindelige Overgangsbestemmelser.

§ 1270.

Hvad der ifølge tidligere Lønningsbestemmelser, der ikke er betegnede som midlertidige, er tillagt nogen mere i Indtægt, end der efter denne Lov tilkommer den Stilling, Tjenestemanden har, bevarer han som personligt Tillæg, indtil Forskellen udlignes ved Opnaelsen af Alderstillæg.

§ 1271.

Ved denne Lovs Ikrafttræden bortfalder alle paa Finansloven for 1919—20 bevilgede personlige Tillæg, Bestillingstillæg, Huslejetillæg og Opholdstillæg, for saa vidt angaar Tjenestemænd, for hvilke Lønning er fastsat ved denne Lov (jfr. dog § 1270).

§ 1272.

For saadanne særlige Ydelser, hvis Størrelse ifølge denne Lov fremtidig skal fastsættes paa Finansloven, har det, indtil Forandring foretages, sit Forblivende ved de hidtil gældende Regler.

§ 1273.

For saa vidt der under en Styrelsesgren anvises nogen Tjenestebolig, som efter paagældende Ministers Skøn er af en væsentlig mindre Lejeværdi end det Fradrag, som skal beregnes i Henhold til § 36, kan der, indtil anden Bolig tilvejebringes, finde Nedsættelse af Fradragssummen Sted ved Bestemmelse paa Finansloven.

§ 1274.

Gennem Finanslovbevilling kan Ændring i denne Lovs Bestemmelse kun ske, hvor der i denne Lov er givet udtrykkelig Hjemmel derfor. I øvrigt kan Ændringer i og Afvigelser fra denne Lovs Bestemmelse kun ske ved særlig Lov.

Forslag til Klassificering og Lønning af Statsbanernes Personale.

§ 466.

1. Lønningsklasse.

- a) Lønning 19 200 Kr. aarlig.
Hertil henføres: Generaldirektøren.
- b) Lønning 11 400 Kr. aarlig.
Hertil henføres: Generalsekretæren, Afdelingschefer (4), Hovedrevisoren.
- c) Lønning 10 500 Kr. aarlig.
Hertil henføres: Distriktschefer (3).
- d) Lønning 9 600 Kr. aarlig.
Hertil henføres: Overingeniøren, Overarkitekten, Søfartschefen.

§ 467.

- I 2. Lønningsklasse er Lønnen 8700 Kr. aarlig.
Hertil henføres: Værkstedschefer (4).

§ 468.

- I 3. Lønningsklasse er Lønnen 7800 Kr. aarlig.
Hertil henføres: Auditøren, Trafikinspektører af 1. Grad (7), Baneingeniører af 1. Gr. (15), Maskiningeniører af 1. Gr. (5), Signalinspektører (3), Belysnings- og Opvarmningsingeniør (1), Laboratorieførere (2), Skibsinspektør (1), Skibsmaskininspektør (1), Kontorchefer (i Administrationskontorerne) (9), Kontorchef i Hovedrevisoratet (1), Kontrolchef (1), Stationsforstandere (5).

§ 469.

- I 4. Lønningsklasse er Lønnen 6900 Kr. aarlig.
Hertil henføres: Trafikinspektører af 2. Gr. (9), Baneingeniører af 2. Gr. (22), Maskiningeniører af 2. Gr. (12), Hovedbogholder (1), Hovedkasserere (2), Kontorchefer (6), Kemiker (1), Banearkitekt (1), Stationsforstandere (7), Skibsførere af 1. Gr. (20).

§ 470.

- I 5. Lønningsklasse er Lønnen 5700 Kr. aarlig, stigende efter 5 Aar til 6300 Kr.
Hertil henføres: Stationsforstandere (38), Skibsmaskinmestre (20), Skibsførere af 2. Gr. (18), Kassekontrolører (2), Bogholder for Lønningsvæsenet (1), Køreplansberegner (1), Billet- og Blanketforvalter (1), Vicestationsforstandere (1), Godsbestyrere (3).

§ 471.

- I 6. Lønningsklasse er Lønnen 4600 Kr. aarlig, stigende efter 5 Aar til 5160 Kr.
Hertil henføres: Stationsforstandere (49), Regnskabsførere (7), Fuldmægtige (i Generaldirektoratet og i de under dette henlagte Virksomheder samt i Distriktsstyrelsen) (54), Fuldmægtig i Hovedrevisoratet (1), Ingeniørassistenter (52), Arkitektassistenter (4),

Godsekspediterer af 1. Gr. (14), Forstander for Ekspeditionen af sammensatte Billethæfter og Abonnementskort (1), Kontrolører af 1. Gr. (43), Skibsmaskinmestre af 2. Gr. (14), Overbanemestre af 1. Gr. (29), Overplanterer (2), Telegrammestere af 1. Gr. (5), Lokomotivmestre af 1. Gr. (16), Værkmestre af 1. Gr. (21), Materialforvaltere (2), Kontrolmester (1), Konstruktorer (9).

§ 472.

- I 7. Lønningsklasse er Lønnen 3900 Kr. aarlig, stigende hvert 3. Aar med 360 Kr. indtil 4620 Kr.
Hertil henføres: Stationsforstandere (135), Godsekspediterer af 2. Gr. (22), Kontrolører af 2. Gr. (88), Overbanemestre af 2. Gr. (23), Telegrammestere af 2. Gr. (5), Lokomotivmestre af 2. Gr. (21), Værkmestre af 2. Gr. (23), Reserveskibsførere (7), Reservemaskinmestre (8).

§ 473.

- I 8. Lønningsklasse er Lønnen 3120 Kr. aarlig, stigende hvert 3. Aar med 360 Kr. indtil 4200 Kr.
Ansættelse i 8. Lønningsklasse er betinget af, at vedkommende efter at have bestaaet den fuldstændige juridiske, den statsvidenskabelige eller anden afsluttende Embedseksamen ved Universitetet eller polyteknisk Læreanstalt har Tjeneste i Central- eller Distriktsstyrelsen eller i Hovedrevisoratet i en Plads, hvor der efter Normeringen kræves saadan Uddannelse.

Hertil henføres: Assisterter (8, hvoraf 1 i Hovedrevisoratet).

§ 474.

- I 9. Lønningsklasse er Lønnen 2220 Kr. aarlig, stigende hvert 3. Aar med 300 Kr. indtil 3420 Kr. Efter 16 Aars Tjeneste i 9. Lønningsklasse opnaas et yderligere Tillæg paa 240 Kr.
Ansættelse i 9. Lønningsklasse er betinget af 3 Aars Tjeneste i 10. Lønningsklasse.

Hertil henføres: Assisterter.

§ 475.

- I 10. Lønningsklasse er Lønnen 1470 Kr. aarlig, stigende hvert Aar med 120 Kr. indtil 1710 Kr.
Ansættelse i 10. Lønningsklasse er betinget af en Elevtid af fulde 3 Aar samt af bestaaet Fagprøve.
Hertil henføres: Medhjælpere.

§ 476.

- I 11. Lønningsklasse er Lønnen 2550 Kr. aarlig, stigende hvert 3. Aar med 330 Kr. indtil 3540 Kr.
Hertil henføres: Tegnere (42), Styrmand (55), Skibsmaskinassistenter (57).

§ 477.

12. Lønningsklasse.

- a) Lønning 2880 Kr. aarlig, stigende hvert 3. Aar med 330 Kr. indtil 3540 Kr.
Hertil henføres: Lokomotivførere (815), Ranger- og Pakhusmestre af 1. Gr. (10).
- b) Lønning 2880 Kr. aarlig, stigende hvert 3. Aar med 240 Kr. indtil 3360 Kr.
Hertil henføres: Togførere (328), Stationsmestre (105) Ranger- og Pakhusmestre af 2. Gr. (71), Vognmestre (28), Varmemester (1), Brofogeder (2).

§ 478.

I *13. Lønningsklasse* er Lønnen 2670 Kr. aarlig, stigende efter 5 Aar til 2820 Kr.

Hertil henføres: Ranger- og Pakhusformænd (78), Broformænd (3).

§ 479.

I *14. Lønningsklasse* er Lønnen 2100 Kr. aarlig, stigende hvert 3. Aar med 150 Kr. indtil 2550 Kr.

Hertil henføres: Overportører af 1. Gr. (425), Jernbanepakmestre (300), Magasinformænd (9), Lokomotivfyrbødere, Baneformænd (376), Telegrafformænd (43), Pudserformænd (25), Bane- og Telegrafhaandværkere, Overmatroser (40), Overskibsfyrbødere (40).

§ 480.

I *15. Lønningsklasse* er Lønnen 1920 Kr. aarlig, stigende hvert 3. Aar med 150 Kr. indtil 2370 Kr.

Hertil henføres: Overportører af 2. Gr. (620), Togbetjente, Bane- og Telegrafnæstformænd (302), Matroser, Skibsfyrbødere, Vogn- og Maskinpassere, Kontorbude (i Central- eller Distriktsstyrelsen eller Hovedrevisoratet) (27).

§ 481.

I *16. Lønningsklasse* er Lønnen 1800 Kr. aarlig, stigende hvert 3. Aar med 150 Kr. indtil 2250 Kr.

Hertil henføres: Portører, Stationsbude, Bromænd, Depot-, Bane- og Telegrafarbejdere.

§ 482.

17. Lønningsklasse.

- a) Lønning 1800 Kr. aarlig, stigende hvert 3. Aar med 270 Kr. indtil 2610 Kr.

Ansættelse i 17. Lønningsklasse a er betinget af 3 Aars Tjeneste i 17. Lønningsklasse b eller en dertil svarende Lønningsklasse i en de i denne Lov nævnte Styrelsesgrene.

Hertil henføres: Kontorister af 1. Gr. (50).

- b) Lønning 1320 Kr. aarlig, hvert stigende 2. Aar med 120 Kr. indtil 2040 Kr.

Ansættelse i 17. Lønningsklasse b er betinget af en Alder af 20 Aar samt en Prøvetid med fuld Tjeneste i mindst 1 Aar; i Prøvetiden er Lønnen 1200 Kr. aarlig.

Hertil henføres: Kontorister af 2. Gr.

§ 483.

18. Lønningsklasse.

- a) Lønning 1680 Kr. aarlig, stigende hvert 3. Aar med 120 Kr. indtil 2040 Kr.

Hertil henføres: Ledvogtere af 1. Gr.

- b) Lønning 1500 Kr. aarlig, stigende hvert 3. Aar med 120 Kr. indtil 1740 Kr.

Hertil henføres: Ledvogtere af 2. Gr.

§ 484.

Forsaavidt nogen blandt det ved Anlægene af nye Statsbaner hidtil beskæftigede Personale ansættes som Tjenestemand ved Statsbanerne, beregnes hans Tjenesteløstid i Henseende til Lønning og Pensionsret efter Ministerens nærmere Bestemmelse.

§ 485.

Haandværkere og Arbejdere ved Statsbanerne, som har fast Ansættelse eller som i Overensstemmelse med de hidtil anvendte Regler fremtidig faar fast Ansættelse, undergives alle i Lovgivningen for Statstjenestemænd fastsatte almindelige Bestemmelser med Undtagelse af Lønningsbestemmelser og Bestemmelsen i § 30. Endvidere undergives de de for Tjenestemænd gældende Pensionsbestemmelser. Der tilstilles de paagældende Ansættelsesbrev (jfr. 7).

Nogle Bemærkninger.

Naar Medlemmerne modtager dette Ekstra-Nr. af »Dansk Lokomotiv Tidende« er Lovforslaget forelagt i Rigsdagen og Diskussionen allerede i fuld Gang.

Der vil sikkert i denne Debat være stærke Modsætninger mellem Tjenestemændene indbyrdes og mellem Tjenestemændene paa den ene Side og det øvrige Samfund paa den anden Side.

De i Forbindelse med Lønningslovene paa krævede Vedtægtslove vil blive direkte henført til Lønningslovene og en stor Del af Samfundet vil opfatte vore Lønkrav som et forøget Skattekrav til Befolkningen.

Ved at læse Forslaget igennem opdager man snart, at Grundlaget for Beregningen er fuldstændig forrykket og de foreslaede Tal af den Grund for smaa. Man ser ogsaa, at Kommissionen i nogen Maade har lagt den nuværende Lovgivning om Dyrtdsforanstaltninger til Grund for Beregningerne.

Man har altsaa i Kommissionen, hvor der ogsaa er Repræsentanter for Etatsforeningerne, ikke undset sig for at foreslaa Lønninger, som man paa Forhaand vidste skulde suppleres med Stats- og kommunal Dyrtdshjælp. Imidlertid vil man efterhaanden afskaffe al Dyrtdshjælp gennem de prisregulerende Foranstaltninger. Der vil vel ogsaa snart blive Frihandel med alle Varer, hvilket, formentlig i mod Forventning, vil betyde højere Priser.

Man kan saaledes gaa ud fra, at den Prisstigning af 9%, hvorefter Dyrtdstillæget kan

forhøjes fra 540 Kr. til 702 Kr., allerede er indtraadt inden Loven træder i Kraft. Der er derfor al mulig Anledning til at forlange alle Lønsatser forøget med flere Hundrede Kr.

Forslaget om Pensionering byder en vis Ensartethed, som man ganske vist har opnaaet paa Bekostning af det kørende Personale, idet man for det første stryger Retten til at faa Pensionsberegning af Kørepengene, og for det andet har det kørende Personale hidtil faaet hvert Tjenestear beregnet til $1\frac{1}{6}$ Aar; dette $\frac{1}{6}$ Aar har man i Kommissionen strøget og det vil sigg, at Retten til højeste Pension for alle Tjenestemænd kan indtræde med det fyldte 59. Aar. Dette kunde det kørende Personale ogsaa opnaa efter den nu gældende Lov, medens det før 1903 ansatte kørende Personale kunde opnaa Ret til højeste Pension efter 28 Aars Tjeneste.

Disse Fordele er strøget, uden at der ydes noget Vederlag herfor.

Der er opnaaet ensartede Bestemmelser for alle, og det er altsaa naaet paa den Maade, at det Personale, der paa Grund af særlige Tjenesteforhold havde gunstiger^e Betingelser end andre Tjenestemænd og som ikke kunde tillægges alle, har mistet disse uden Erstatning derfor.

Forslaget er saaledes paa visse Punkter aldeles inhumant, og det kan klart føles og ses, at det kørende Personale aldeles ingen Talsmænd har haft i Kommissionen.

